

Ärimehed riigifirma nõukogus

Sõõrumaa nimetamine Eesti Raudtee nõukokku tekitab küsimusi.

lk 2-3

Mupo on lohaka linnaga hädas

Sageli on jääpurikad ja lumi koristamata Tallinnale kuuluvatel kinnistutel. lk 7

Kevadekuulutajad jäid jõuluks lk 6

Põhja-Tallinn

Eesti Päevaleht analüüsib ülipopulaarse räpipundi edulugu. Mis on selle taga, et sisuliselt eikusagilt tulnud bänd on raadioetri ja edetabelid üle võtnud? lk 13

VERIVORSTID
JA -KÄKID

-25%
TAVAHINNAST

PRISMA

Pakkumine kehtib 20.-26.12.2012
Allahindlus võetakse hinnasildi
hinna eest maha kassa

Eesti Päevaleht

HIND EESTIS 1,15 EURO | VÄLISMAAL 2,10 EURO | NR 288 | REEDE, 21. DETSEMBER 2012

ajaleht.epl.ee

**OPERATION
LIFESAVER**
Estonia

LASE RONG LÄBI

Sind oodatakse
jõuluks koju

www.ole.ee

UUS AASTA TOOB EESTI RAUDTEEDELE
UUED RONGID. RONGIS VIIBIDES SAAVAD
REISIJAD NAUTIDA LISAMUGAVUSI, KUID
RAUDTEEDE ÜLETAMISEL TULEB KÕIGIL
OLLA NÜÜD VEELGI TÄHELEPANELIKUM,
SEST UUED RONGID HAKKAVAD LIKUMA
KIIREMALT JA VAIKSEMALT!

VAATA / KUULA / ELA!

Politsei- ja Piirivalveamet

ESTONIAN TECHNICAL SURVEILLANCE AUTHORITY

JUHTKIRI

Jõulukingituste tegemise kunst

Veel viimaseid päevi käib Eesti kaubandus-keskustes palavikuline kingituste ja jõulutoitude otsimise sagin, et siis jõulupühade ajal üürikeks ajaks asenduda rahulikuma meeleoluga: verivorstide-hapukapsa-kartulite nautimise ja mõnel juhul ka mõtiskluse ja kirikus käimisega. Tulevad tõelised jõulud – vähemalt neile, kes neid ise tahavad, sest linnakärast on võimalik pageda ja isegi linnades võtab kommertsjõulude tingeltangel esimeseks jõulupühaks hoo maha. Nii et sinnani vastupidamine ilma ennast lõhki kulutamata oleks juba pool võitu (teise poole saab välja kuulutada pärast aastavahetust).

Tarbijaveeb Minuraha.ee soovitab enne pühadeostudeks laenu võtmist kõigepealt järele mõelda, kas laenamata ei ole võimalik hakkama saada. Kuid jõuluostude puhul on see trikiga küsimus, sest suur osa jõuluväljaminekuid kulub ju kingitustele. Ja kingituste tegemine ei ole iseendale kulutamine, mille eest te annate ka vastust ainult iseendale, vaid sotsiaalne tava, mille vastu eksides võite mõnes suhtlusringkonnas jääda tükiks ajaks kõõrdpilkude alla või tagaräägitavaks. Lasteaiakingid, koolikingid, kingid sõpradele-sugulastele... Libastumisvõimalusi jätkub.

Ülemöödunud kümnendil hindas üks USA majandusteadlane tudengite seas korraldatud uuringu

Kinkimisest

Nähke ikka vaeva ka tõeliste kingituste otsimisega ja osake hinnata nende tegijat.

ja ajakulu kingituse tegija jaoks. Kõige „efektiivsemaid” kingitusi oskasid teha lähedased sõbrad ja sugulased, kõige „ebaefektiivsemad” olid mitterahalised kingitused kaugematelt sugulastelt, eriti suurema calise vahe korral.

Kas see tähendab, et veelgi rohkem peaks hakkama kinkima kinkekaarte või puhast raha? Kui inimesele, keda eriti hästi ei tunne, on mingil põhjusel ilmtingimata vaja kingitus teha ning tema soovi küsida ei saa või ei sobi, siis on see ilmselt tõesti parem mõte kui pooljuhuslikult valitud „Hiina ime”.

Ent kingituse väärtus ei seisne ainult selle hinnas. Seda sobib küllalt tõusikliku meelelaadiga Eestis meenutada nii andjatele kui ka saajatele. Kingituse väärtus seisneb ka asjaolus, et kinkija on saajat meeles pidanud; olukorras, milles see üle antakse; teeotsas, millele see saaja juhatab. Nähke ikka vaeva ka tõeliste, inspireerivate kingituste otsimisega ja osake hinnata nende tegijat. ●

REPLIIK

Seistes külmas foori taga

Mul on külm. Mul ei ole suuri soove. Tahaks lihtsalt minna üle tee. Liikluskorraldaja on aga valgusfoori sättinud nii, et hetkel, kui ühel sõidusuunal süttib jalakäijale roheline tuli, see teisel sõidusuunal kustub. Ja ma pean keset teed jälle rohelist tuld ootama, ehkki selle ilma-ga hakkab seistes paari sekundiga külm. Suvel vihmaga pole parem lugu. Mitu Euroopa suuremat linna on võtnud südameasjaks valgusfooride arvu vähendamise. Jalakäijal on parem, et siis, kui ta jõuab ülekäigurajani, on autodel kohustus peatuda. Tuleb eelistada jalakäijat, sest tema on kaitsetum. Tema seisab külmas ja vihmas, heitgaaside keskel. ● **Külli-Riin Tigasson**

Lk 4: Karl Oiger: paneelmajade au ja väarikuse kaitseks
Lk 5: Liina Kilemit: maailmalõpujutt näitab inimeste ebakindlust.

LP ilmub homme, 22. detsembril. Järgmine Eesti Päevaleht ilmub neljapäeval, 27. detsembril. Häid pühi!

VISIIDITASUD TÕUSEVAD HÜPPELISELT

Eile võttis riigikogu sügisistung-järgu lõpetuseks vastu ravikindlustuse seaduse muutmise seaduse, mis tõstab koduviisi- ja eriarsti visiiditasu, samuti voodipäevatasu. Uue seadusega keh-

testati koduviisi ja ambulatoorse eriarstiabi visiiditasu piirmääraks senise 3,20 euro asemel 5 eurot. Tõuseb ka voodipäevatasu, mille piirmäär hakkab senise 1,60 euro asemel olema 2,50

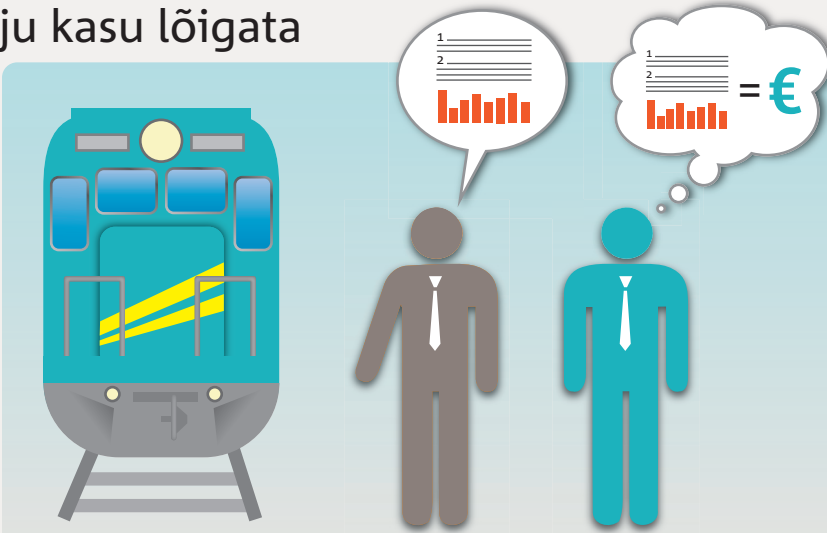
eurot. Visiidi- ja voodipäevatasude tõstmise poolt hääletas 49, vastu 31 parlamendisaadikut. Seadus jõustub 10 päeva jooksul pärast Riigi Teatajas avaldamist. **EPL**

Kuidas infost võimalikult palju kasu lõigata

Kuigi Urmas Sõõrumaa ja temaga seotud ettevõtted pole ainukesed, võib tema näitel esile tuua mõned skeemid, kuidas saab informatsiooni rahaks teha.

Allikas: Eesti Päevaleht, graafika: Paavo Käämbre

Näide: riigifirmal (näiteks Eesti Raudtee) on vaja osta igapäevaseks tegevuseks asju ja teenuseid (näiteks turvateenust).

Nõukogu liikmena sai Sõõrumaa üpris detailset infot vajalike teenuste pakkumiseks.

Ärimehed riigifirma nõukogus: siseinfo jahil või abiks Eestile?

Urmas Sõõrumaa Eesti Raudtee nõukogusse nimetamine tekitas taas huvide konflikti küsimuse.

Miks on üldse ettevõtjaid riigifirmade nõukogudesse vaja ja mida nad sealt saavad?

Eesti Päevaleht kirjutab, kuidas protsess käib ja mis mõlgub otsustajatel meeles.

Analüüs

Lauri Tankler
reporter

Urmas Sõõrumaa Eesti Raudtee nõukogu liikmeks taasnimetamine mõni nädal pärast seda, kui tema turuletunginud turvaettevõtte võitis pika-aegse riigihankelepingu sellisama raudtee turvamiseks, ei tundu kohe kuidagi õige ega õiglane. Rääkimata tema varasemast seotusest kunagi liipreid turvanud K Grupiga; rääkimata sellest, kuidas ta pärast Eesti Energia nõukogus istumist oma soojuselektrijaama rajas; rääkimata pealinnaga

tehtavatest tulustest pika-aegsetest tehingutest.

Riigiettevõtete ja sihtasutuste (näiteks haiglate) nõukogudes istub kümneid ettevõtjaid ning sellised konfliktid jätvavad õhku konkreetse küsimuse: miks need ärimehed riigifirmade nõukogudes on, mida nad sealt tahavad ja kuidas tuleks seda osalust reguleerida? Eesti Päevaleht konsulteeris mitmete poliitikute ja nõukogudesse kuulunud või kuuluvate ekspertidega, et uurida ettevõtjate motive ja otsustajate kaalutlusi. Teema konfliktisuse tõttu ei saa me nende isikute nimesid avaldada.

Sisuliselt on riigiettevõtted ja -sihtasutused koalitsioonipartnerite vahel ministeeriumide haldusalade kaupa ära jaotatud. Kõige rohkem on neid rahandusministeeriumi (näiteks Riigi Kinnisvara Aktsiaselts) ning majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi (nt Tallinna Sadam, Eesti Energia) haldusalas, praegu siis vastavalt Reformierakonnale ning Isamaa ja Res Publica Liidu (IRL) hallata.

Kooskõlastus ülevalt

Küll aga, väidavad erakonnapoliitikaga kursis olevad allikad, ei ole haldusala ministritel alati lõpuni vabad käed selle koha pealt, keda nimetada. „Mida olulisem on ettevõtte, seda kõrgemale läheb koalitsioonis kooskõlastamisprotsess, kuni lõpuni välja,” viitab üks spetsialist, täpsustades küll, et peaministril pole nendes mängudes rolli.

Tavaliselt korraldatakse see protsess erakondade peasekretäre tasemel, kes siis kaasaavad vastavalt vajadusele teisi stratege.

Miks ärimehed nõukogudes figureerivad? Mida nad sellest saavad? Lihtne arutluskäik eldaks: nad püüavad riigifirmast välja võluda väärtuslikku sise-

informatsiooni – näiteks arengukavasid, riigihanketingimusi või oskusteavet –, et seda hiljem oma äri edendamiseks ära kasutada. Mõni allikas tõepoolest avaldas kartust, et üks või teine ettevõtja ongi oma ärid lausa niimoodi üles ehitanud.

Seda, kuidas vastavad ettevõtjad leitakse, on rohkem või vähem täpsustatud ning aastaid tagasi olulist siseinformatsiooni saanud tippärimehed tavaliselt nii lihtsasti enam ei pääse. Eriti kuna nüüd käivad kõik suuremad ehituse riigihanked RKAS-i või maanteeameti kaudu, kus nende tegevus on rangelt reguleeritud ja andmed avalikkusele kättesaadavad. Või kui ei ole kättesaadavad alguses, viitab üks tipp-poliitik, siis varem või hiljem saavad inimesed tänu ajakirjandusele, võimuvahetuse tagajärjel muutunud nõukogu koosseisule või mõnele salaja lekitatud dokumendile asjast ikkagi teada.

Iga üksiku nõukogukoha vabanedes peavad poliitikud tavaliselt siiski nõu ka erialaliitudega, näiteks kaubandus-tööstuskojaga, vahel ka tööandjate keskliidu ja teenusmajanduse kojaga. Poliitilise kokkuleppe järgi kuulub igas suuremasse ja olulisemasse

RIIGIVÕLA MORAALSUSEST

Peale majandusliku mõttekuse on sellisel käitumisel ka tugev moraalne alus: kuna tulevased põlvkonnad on riiklikest investeeringutest suuremad kasu saajad, siis peaksid nad ka selle eest tasumise rohkem enda peale võtma.

MAJANDUSTEADLANE VIKTOR TRASBERG (DELFI)

EUROOPA LIIDU MÕJU

Kuni 2004. aastani me tegelesime Eestiga, et Eesti elu edasi viia, siis 2004 me ühinesime Euroopa Liiduga ja midagi ei ole öelda: Euroopa Liit pani meile oma ettekirjutused. Euroopa Liidul olid omad nõudmised ja ma olen tähele pannud, et alates kõige kõrgemast lülist vaadatakse sellele rohkem kui sellele, mis Eestis vaja on.

REFORMIERAKONNA ASUTAJALIIGE VALVE KIRSIPUU (ERR)

NÜÜD TULEB TROIKA

Lissabonis on müügile tulnud kaardimäng nimega „Nüüd tuleb troika“. Mängureeglid on lihtsad: mängijad püüavad kaitsta miljoneid, mis nad on saanud tänu mõjuvõimuga kauplemisele; nad püüavad võita valimisi ja kaitsta oma positsiooni, enne kui saavad kurja kaardi, mille peal on kolm pahaendelise väljanägemisega meest mustas: troika, kes arestib kõik võidud. HISPAANIA AJALEHT EL PAÍS

PANEELMAJAD seisavad kindlalt, aga järjekindlat hooldust ja aastakümnetepikkust asendamise plaani vajavad nad küll

Paneelmajade au kaitseks

Karl Õiger

TTÜ professor

Üks korteriühistu esimees oli neli aastat tagasi ühes telesaates esinemas raudkindel, et kahe aasta jooksul mõni Mustamäe, Lasnamäe või muu selline paneelmaja kokku variseb. Ehitusoraaklit tollest funktsionäärlist siiski ei saanud. Ega ole saanud ühestki teisest paanikakülvajast.

Kui palju kordi on mul tulnud mikrofonide ja kaamerate ees või muudes intervjuudes paneelmajade au ja väarikust kaitsta! Kuid meedia retoorika või ajakirjaniku rõhuasetused on suutnud mõnelgi korral kõik pea peale pöörata. On juhtunud, et ma ei tunne oma sõnu ajalehes ära. Tooksin ainult ühe näite. Mina ütlen: paneel oli kinnitatud neljast punktist. Ajakirjanik lisab ühe sõna: ainult neljast punktist. Nüüd võib nii aru saada, et neid kinnitusi oli kohutavalt vähe, oleks pidanud olema rohkem või kõiki ei rakendatud, mida intervjuueritav üld-

se ei mõtle. Lõpuks võivad neljal või ka kolmel toel seista suured tornid, näiteks Eiffel. Oluline on, milline on nende tugevde või kinnituste tugevus-kandevõime.

Industriaalne ehitusviis

Tundub, et sõna „paneelmaja“ sisaldab paljude inimeste jaoks mingit omapärast arusaamatut müstikat, ebameeldivat emotsiooni. See on sõna, millega saab lühidalt väljendada oma suhtumist edumeelse poliitikuna, arvamusliidrina ja jumal teab, kellenä veel. Tegelikult on see maja ehk konstruktsioon, nagu iga teinegi ehitus, mida kerkib ka tänapäeval ja edaspidigi. Paneelidest ehitamine on lihtsalt üks industriaalne ehitusviis. Tehaseliste elementidega on kergem saavutada ka paremat kvaliteeti.

Nõukogude ajal ehitati mitut tüüpi paneelmaju. See hoone valmistamise tehnoloogia ja lahendus, mille järgi siin põhiliselt ehitati, osteti Prantsusmaalt. Tegu on ühe tugevama konstruktsiooniga: iga toa tagant hoonega ristsuunas kandev sein, keskel piki hoonet veel kandesein ja välisseinad ning vahelaepaneelid on sissebetoneeritud terasankrudega omavahel kokku liidetud. Probleemiks on vähese soojapidavusega ja kohatiste külmasildadega välispiirded.

Omaette küsimus on nende nõukogudeaegsete majade väljanägemine, plaanilahendus ehk muud eksploatatsiooniomadused, kuid need ei

2010. aastal toimus Tallinnas Kuldnoka tänava paneelmajas plahvatus. Maja jäi püsti.

Foto: Delfi/Kaitsepolitsei

Sama jõuga plahvatus oleks tellishoones põhjustanud palju ulatuslikuma kahju, varingut.

Sõna „paneelmaja“ sisaldab paljude inimeste jaoks mingit arusaamatut müstikat.

vähenda konstruktsiooni kandevõimet mitte üks raas. Kui välisseinad ka välja kukusid, siis paneelmaja seisaks ikka püsti nagu mesilaskärg. Vahelaed toetuvad neljale seinale, aga olen neid katsetanud ka kahele pikiservale toetatuna. Kannavad. Niisugust maja ei ole ka lihtne öhku lasta. Näiteks Tallinnas Kuldnoka tänaval toimus plahvatus üheksakorruselise maja neljandal korrusel. Kaks kande-seina olid umbes pool meetrit kõrvale nihkunud ja purunenud, kaks vaheläge samuti purunenud ja osa välisseinast paigast ära. Suure maja ülejäänud osas ja isegi plahvatusse kohal viiel ülemisel korrusel ei juhtunud midagi. Nüüd on kahjustatud korteri seinad ja laed taastatud. Sama jõuga plahvatus oleks tellishoones põhjustanud palju ulatuslikuma kahju, varingut.

Paneelmajade (ka teiste hoonete) rõdud ja muud väljaulatuvad osad, näiteks sissekäikude varikatused või väljaulatuvad rõdud on meie kliimas väga rasketes tingimustes: vihm, lumi, vahelduv külmumine ja sulamine. Need majaosad vajaksid järjepidevat jälgimist, hooldust ja remonti. Kahjuks kadus meil NL-i ajal omanikutunne ära ja kui rääkida, et hoonet ja tema osi on vaja jälgida või hooldada, siis vahel isegi solvatakse, nagu oleks tegemist mingi ülekohutuse sunniga. Kõiki hooneid, eriti vanemaid, tuleb süstemaatiliselt kontrollida ja kah-

justuste ilmnemise korral analüüsida, milliseid abinõusid ja kui kiiresti rakendada.

Ehitiste ja nende osade hoolduse ning remondi puudumine on üldine häda. Näiteks võiks tuua kasvõi raudbetoonist või muud tornid, korstnad, terasest kõrgepingemastid. Alateadlikult peetakse neid igaveseks. Aga vaadake, millised need siiski välja näevad. Terasstruktsioonid on tugevalt roostes.

Näiteks Eiffeli torni puhastatakse ja värvitakse iga seitsme aasta tagant. Kui seda ei tehtaks, poleks 122-aastast Pariisi uhkust enam ammu olemas. San Franciscos võibataks Kuldvärava silda (75 aastat vana) praktiliselt kogu aeg – ühes otsas lõpetatakse, teisest alustatakse. Nüüd on küll loodud ka selliseid metallmaterjale, mis pärast vähese korrosioonikatte tekkimist korrodeeruvad edasi väga aeglaselt.

Arusaam ajahammastest

Meie paneelhoonete kohta räägitakse, et need olevat projekteeritud ja ehitatud 25 aastaks. Ei tea, kust see teadmine on võetud? Kõikvõimalikud puitmajad, mis on Tallinna Kalamajas või Kassisabasse, Pärnusse, Viljandisse, Tartusse ja mujale ehitatud enne Teist maailmasõda ja mille vanus on 70–80 ja enam aastat, kestavad siia maani, kui on olnud hoolsa peremehe käes ja neid on ka renoveeritud. Ei mingit küsimust. Ja olge lahked, raudbetoonist paneelmajad mõis-

tetakse pärast veerandsajandit surma!? Saja-aastaseid hea tervisega raudbetoonhiiglaseid leidub küll ja küll. Muide, sinna poole rühub ka Suure Munamäe vaatetorni ilmastikutingimustele avatud 70-aastane raudbetoonkarkass.

Loomulikult saab ühe või teise hoone kasutusiga lõpuks otsa. Kas materjalide või konstruktsiooniosade kahjustuste või moraalse vananemise või suurte remondi- ja eksploatatsioonikulude tõttu. Ja meil tuleb need uutega asendada. Loomulikult võib nende iga tehniliste abinõudega kuिताhes kaua pikendada, eriti kui tegemist on mõne tähtsa arhitektuurimälestisega.

Kui aga tõepoolest tekiks lähemal ajal soov ja vajadus 30–40 aasta jooksul ehitatud raudbetoon-, gaasbetoon- ja kivihooned (Tallinna „mägedesse“, Tartusse ja mujalegi linnadesse tehtud elamud, tehasehooned, rajatised) uutega asendada, siis osutuks see lähemal ajal üsna kindlasti ülejõukäivaks, lausa ulmeliseks väljakutseks. Aga tegelema tuleks selle tulevikuprobleemiga plaanipäraselt ja kohe hakata küll, nii kohaliku omavalitsuse kui ka riigi tasemel, et aastakümnete pärast ei leiaks me ennast lõhkise küna eest. ●

KORRUSMAJAD

Iga korrusmaja ei ole paneelmaja

Kui maja on kivist ja tal on mitu korrust, tembeldatakse see tihti pikemalt mõtlemata paneelmajaks. Tegelikult ei ole iga kõrge kivimaja paneelidest.

Nõukogude ajal on ehitatud hulganisti ka päris kõrgeid tellishooneid. Tehnilise seisundi poolest on need palju halvemad seisukorras kui paneelhooned: massilised suured külmakahjustused ülemiste korruste fassaadil, välisvoodri varingud, kõikvõimalikud praod seintes. Veelgi õnnetumad seisukorras on gaassilikaltsiidist plokkmajad.

HILLAR METSA METSIK MAAILM

LÕPEB? EI LÕPE!

Jah, pärast takkajärgi targana võid ju öelda, et asjad olid õhus ja märgid näitasid, aga see on alati vaid takkajärgi tarkus, sest õhus oli palju asju ja märgid näitasid ka igasugu asju. Elage! Tegelege asjadega, millest jõud üle käib, leppige asjadega, millest jõud üle ei käi, ning leidke endas tarkust neil kahel vahet teha. LITERAAT JÜRI KALLAS (MEIE MAA)

ENNUSTAMISEST

Ennustuse pakkumine murelikule investorile on nagu vee ulatamine kuivaks kõrbenud rändurile, kes on eksinud Saharas. Ennustused on hea teraapia, mis tulenevad inimlikust janust kindluse järele. Ennustused viivad suuremate riskide võtmisele. RISKITEADUSE PROFESSOR NASSIM NICHOLAS TALEB (MAAILM 2013)

PLAHVATUSOHT KREEKAS

Sellistes dramaatilistes olukordades muutub inimene omamoodi kiskjaks. Ma imestan, kui kaua see ühiskond suudab veel koos püsida, enne kui ta plahvatab. GEORG PIEPER (FAZ)

VANASÕNA

Viimasel jõulupühal pidi juba päev nii pikk olema, et kapsasupp kees korralikult ära.

19. SAJANDIL ootasid maailmalõppu need, kelle elu oli majanduslikult kokku varisemas

Religioonisotsioloog: kirik ei oska enam inimesi kõnetada

Intervjuu

Priit Simson
arvamustoimetaja

Maailmalõpujutt levib enim siis, kui inimesed tunnevad end ripakile jäetuna, arvab religioonisotsioloog Liina Kilemit.

●● Millest see tuleb, et aasta lõppedes ühtaegu ka maailmalõppu oodatakse?

Ma ei kinnita seda, et maailmalõppu otseselt aastalõpu ga seostatakse. Ajaloo jooksul on eri kuupäevi nimetatud, aga ümmarguse numbriga kuupäevade puhul kõneldakse maailmalõpust sagedamini. Kunagi, 19. sajandi lõpul tekkis Ameerikas palju maailmalõppu ootavaid liikumisi, sealhulgas ka adventistlikke ja meile tuntud Jehoo-va tunnistajaid. Sotsioloogid on leidnud siin põnevaid sotsiaal-majanduslikke seoseid. Näiteks Jehoova tunnistajate maailmalõpuootustega liitus väga palju käsitöölisi, kes kaotasid tööstusrevolutsiooniga elatusallika ja nägidki kõike toimuvat isikliku katastroofina. Tegelikult võikski sagedamini peale astroloogide ja füüsikute ka ühiskonnateadlastelt küsida, mida see ütleb meie ühiskonna kohta, et nii paljud inimesed võtavad tuld maailmalõpujuttudest.

●● Kellegi jaoks ongi tema väikese maailma lõpp?

Ebakindlus ja ootus, et midagi paraneks. Kui räägitakse maailma lõpust, siis räägitakse ka ootustest, et inimesed oma käitumist kuidagi muudak-

sid. Tänapäeva meediamailma tõttu tekib tihtipeale ka tunne, et igasugust kurjust on palju, sest vägivallajuhtumid ju võimenduvad. Ja ühtlasi võimenduvad maailmalõpu meeled. ●● Kuidas kogudused, mis on elanud maailmalõpu ootuses, maailma jätkumisega pärast hakkama saavad?

Enamik liikumisi on lagunenud, kui taibatakse, et ootused pole täide läinud. Inimesed on ju oma vara maha müünud ja ka kodudest välja rännanud, see tekitab pingeid. Tihtilugu on liikumise liidrid otsinud põhjendusi, miks apokalüpsis toimumata jäi: et maailmalõpp toimus nähtamatul tasandil või ainult koguduse liidrid nägid seda. Teine variant on öelda, et lõpp ei toimu ühekorraga, vaid kogu see hullus, mis on olnud, on alles algus ja nüüdsest see kõik süveneb. Veel üks võimalus on öelda, et me palvetasime nii palju, et maailmalõpp jäi ära.

●● Jõulu aeg on üldse religiooni mõttes elavam aeg. Paljudest Eesti inimesed kirikus käivad? Kirikute nõukogu 2010. aastal tellitud uuringust selgus, et pooled inimesed ei käi üldse kirikus. Ülejäänud pooled teevad seda vähemalt üks-kaks korda aastas. Neid, kes käivad kirikus kolm-neli korda aastas ja sagedamini, on 13,2%.

●● Miks inimesed üldse kirikus käivad? Usust? Või harjumusest?

Harjumusest saab rääkida ehk nende puhul, kelle noorus möödus sõdadevahelises Eesti Vabariigis, aga nemad hakkavad juba väga vanaks

Inimene, kellega kirik on harjunud suhtlema, on vanaks jäänud, noored on teistsugused.

Kui räägitakse maailmalõpust, räägitakse ka ootusest, et inimesed käitumist muudaksid.

jääma. Nooremate inimeste puhul jällegi mingist harjumusest rääkida ei saa, Nõukogude aeg oli vahel.

Kirikus käimine on usklike inimeste jaoks muidugi üks olulisemaid usklike väljendusi. Aga olen oma uurimistegevuse käigus kohanud siiski ka inimesi, kes väidavad, et nad usklikud ei ole, kuid kirikus käivad ikka. Kas siis kirikumuusika pärast, mingeid positiivseid emotsioone saamas, meeldiva seltskonna ja õhkkonna pärast koguduses või suisa nii-öelda igaks juhuks.

Ehk nagu ütles kunagi üks valimisse sattunud vastaja: religioon tähendab tema jaoks mingit seletamatut kohustust jõulude ajal kirikus käia ja maksta kord aastas kirikumaksu, et saaks kunagi kiriklikult maetud. Ta ei tea, aga tal on tunne, et äkki peale surma midagi siiski on.

●● Kirikus käimine annaks nagu mingi kindlustuskaitse?

Just.

●● Kas inimesed ikka mõistavad, et jõulud on kuidagi Jeesusega seotud?

Kui me viisteist aastat tagasi küsisime, kui paljud inimesed on saanud mingit usundialast õpetust, siis oli neid imevähe. Kui olime sama küsimuse nüüd esitanud, siis paljud on ikkagi religioonialast õpetust saanud, kasvõi ajalootunnis. Meie ühiskonna haridustase on siiski üsna kõrge.

●● Kas kirik on Eestis väljasurev nähtus?

Seda ei saa kohe kindlasti väita, et kirik oleks väljasurev. Aga ühiskonnas endas toimuvad muutused, mis on kirikule suureks väljakutseks. Iga päev

tuleb uudiseid rahvaloenduse andmetest: inimesed ise on väga palju ümber paiknenud piirkondadesse, kus on vähe kirikuid. Võtame kasvõi Tallinna lähivallad. Ja maapiirkonnad, kus on ajaloolised väärikad kogudused, need tühjenevad.

Teine asi on see, et inime- nene, kellega kirik on harjunud suhtlema, on vanaks jäänud ning noorte suhtlemine ja harjumused on teistsugused. Kirik peab hoolega järele mõtlema, kuidas tema sõnum ka nooremast inimest kõnetaks. Ta peab õppima tundma seda, kellele ta oma sõnumit kuulutab.

Tegelikult ei ole vähenenud eestlaste religioossus, vähenenud on kirikus käimine. Praegu levib selline asi, mida nimetatakse kirikuväliseks religioossuseks. Ilmselt olete kuulnud, et räägitakse *new age*'ist, „uuest vaimsusest“. Inimesed, kellel on sügavam huvi vaimsete väärtuste vastu, satuvad teistsuguse mõtteviisi mõjusfääri. Nad lähevad pigem meditatsiooni- ja joogagruppidesse, pigem vaimsete õpetajate ja gurude juurde kui kirikusse. See on kindlasti kasvav nähtus.

●● Jehoova tunnistajad jõule ei tunnista. Kuidas nemad jõulude ajal hakkama saavad?

Nemad seda päeva jah ei tunnista, nende silmis on see Roomast üle võetud päikesejumala kummardamise püha. Sünnipäevi nad nagunii ei tähistata, ammugi ei tunnista nad, et Kristus sel ajal sündis, vaid ütlevad, et selle kohta pole ajaloolisi tõendeid, mis on ka vist tõsi. Neil on omad pühad, mida nad peavad. ●

Foto: Reuters/Scanpix

LUGEJA KIRI

Tallinna uus piletisüsteem ei ole mugav

●● Kas Tallinna tasuta ühis-transport motiveerib mind seda rohkem kasutama? Vastupidi. Olen üks tuhandetest Harjumaa inimestest, kes käib Tallinnas töö-õl ühistranspordiga. Seni olen kasutanud küllaltki kallist elektriraudtee ID-ühiskaarti, mis annab õiguse ka linna transporti kasutada. See on olnud väga mugav.

Uue süsteemiga pean aga hakkama muretsema selle pärast, et mul ikka seal kaardi peal raha oleks. Elektriraudteel kehtib selline süsteem juba ammu. Mul on elektriraudtee kaart ka olemas, aga ID-kaardiga on muretum ja mugavam, vaja vaid üks kuupäev mees pidada.

Nüüd mõtlen, et kui ilm vähegi lubab ja aega on, hakkan Ülemiste jaama ja Pinna tänava vahet kulgema jalgsi. Ongi tervislikum! Muidugi pean selle kaardi endale ostma ja sinna pidevalt raha peale laadima. Lõppkokkuvõttes läheks sama palju bussiga sõitmine mulle veelgi kallimaks.

Üldiselt on aga solvav, et Eesti pealinnas tehakse vahet omadel ja võõrastel. Kujutan ette näiteks Lõuna-Eestis elavat kooliõpetajat, kes tahaks tulla suvel koos kolme lapsega paariks päevaks Tallinna, käia loomaaias, vaadata merd ja ehk kellelgi Nõmmel külas käia. Kuna paberpileteid pole, tuleb kõigepealt osta neli kaarti ja igaühe peale raha laadida. Kogu see jahmerdamine võtab ilmatuma aja ja kes teab, milal seda kaarti uuesti võib vaja minna, ehk aasta pärast. Parem juba tulemata jätta, kui autoga pole võimalik. Mis sellest, et Tallinnas mitte elavatele lastele pakub trammisõit vahelduseks lõbu. Pole neil vaja siia tulla oma maakahaisu levitama, näitab Tallinna suhtumine.

Anne Oruaas

Anija valla elanik, MTÜ Kehra Raudteejaam juhatuse liige

Tahad teada, mida teised arvavad?

Telli Eesti Päevaleht ja uudised jõuavad Sinuni nii paberlehenä kui digilehenä.

Tellimine: tel 680 4444, www.epl.ee/tellimine

Legendi järgi oli pelikan maailma esimene doonor

Kutsume Sind vereloomutusele laupäeval, 22. detsembril Doonorifoorumisse (Narva mnt 5) ja verekeskusesse (Ädala 2) kell 09.00–14.00

Kõigi 22.12 verd loovutanute vahel läheb loosi Kalev SPA privaatosauna ja veekeskuse vip-pakett kuuele inimesele!

Regionaalhaigla
VEREKESKUS

Tule tee jõuluheategu – aita kinkida elu! Lisainfo www.verekeskus.ee ja Facebooki fännilehel "Donorid ja Sõbrad"

Isegi külmal jõuluajal võib kevadekuulutajaid näha

Haruldane Praegu aknast õue krõbedate miinuskraadi-de käes kõrguvate hangede vahele vaadates ei suuda ilmselt keegi ette kujutada, et mõned rändlinnud, keda oleme esimeste saabujatena kevadel harjunud kuulma ja nägema, polegi siit lõuna poole ära lennanud. Kuid ometi on see nii.

Näiteks Saaremaal Sõrve sääre tipus toimetab seal elava linnumehe Mati Martinsoni sõnul koguni kuusteist kuldnokka. „Kuldnokad jäid siia ilmselt mere ees toppama, kui praegune lumi maha tuli,” rää-

kis Martinson, kes nii kuldnokasid kui veel kümneid mets- ja põhjavinte ning paarisadat rohevinti iga päev ämbritäie rapsiseemnetega kostitab.

Martinson lisas veel, et ei kuldnokkade ega ka teiste sääre tippu koondunud suleliste saatuse pärast ei tasu vaadata väga talvistele oludele siiski muretseda. „Nii kaua, kui nad süüa saavad, suuda-

vad nad ka külмага rinda pista,” osutas ta.

Pildil on kuldnokad end söögipausi ajal ühele oksale istuma sättinud koos rasvatihastega, kes on talvel nii tavalised.

Üllatavat vaatepilti pakkus sel esmapäeval ka Raplamaal Kaius hangede vahel tatsanud üksik valge-toonekurg, kes mingil põhjusel polnud talve eest ära läinud. Kui kaastundlikud inimesed teda teisipäeval uuesti otsima läksid, oli lind piirkonnast kadunud.

Pärnus Raekülas nähti aga teisipäeval toimetamas üht linavästrikku, möödunud nädalavahetusel näitas Ida-Virumaal Purtses ennast ka üks samuti kevadekuulutajana tuntud punarind. **Ulvar Käär**

Foto: Ainar Unus

Tele2: me pole Starmani ostmisest huvitatud

Müük

Kuigi Hollandi firma Xalto on püüdnud juba mitu kuud müüa oma 68% suurst osalust telekomiettevõttes Starman, on siiani küsimärgi all, kes või kas üldse keegi on ostmisest huvitatud.

Xalto kaudu on Starmani investeerinud paljud fondid, kelle viieaastane osalusaeg sai sel sügisel täis. Senimaani on peetud võimalikuks ostjaks peamiselt telekomikontserni Tele2, kuid ettevõtte Tele2 Eesti juht Mindaugas Ubartas lükkas kuuldused ümber.

„Ma ei saa aru, miks meie nime Starmaniga seotakse. Ma ei näe, et meile oleks Starmani ostmise kasulik ja me ei ole sellest huvitatud,” ütles Ubartas Eesti Päevalehele. Ta tõdes, et vaatas müügipakkumise üle, kuid see oli liiga kallis. „Ma pakun, et sellised kuuldused võiksid tulla hoopis müüjalt, kes tahab müüki sel viisil elavdada, seda reklaamida või hinda veelgi kergitada,” lisas Ubartas.

Ubartas möönis, et kui teine pool teeb tõesti väga hea hinnapakkumise ja Tele2 suudab oma aktsionäridele selgitada, kuidas ost firmale lisaväärtust looks, saaks ka pakumise peale mõelda.

Starmani tegevjuht Peeter Kern, kes on ka firma Com Holding OÜ kaudu telekomifirma üks aktsionäridest, ei kommenteerinud müügiprotsessi ega hinnataset. Samuti ei nõustunud ta ütlema, kas tal on plaanis osalust suurendada. **Ann-Marti Nergi**

Paet pole Langiga nõus

Euroopa Liit

Välisminister Urmas Paet ei nõustu erakonnakaaslasest kultuuriministri Rein Langi arvamusega, et Suurbritannia peaks Euroopa Liidust lahkuma. Paet kinnitas, et Eesti peab endiselt oluliseks tugevat Euroopa Liitu ega pea õigeks ühegi liikmesriigi lahkumist.

Selle kohta, kuivõrd sellised avalikud avaldused võivad pärssida Eesti suhteid Suurbritanniaga ja mida arvab Paet ise oma erakonnakaaslasest eilsest avaldusest, välisminister kommentaari ei andnud.

Üleile peetud konverentsil, kus räägiti 10 aasta möödumisest EL-i liitumisläbirääkimiste lõpetamisest, esines ka kultuuriminister Rein Lang. Ta leidis, et brittidel on aeg liidust välja astuda, kirjutas Eesti Päevaleht. „Oleks parem nii EL-ile kui Suurbritanniale, kui britid laua tagant juba lahkukuks ja üksi edasi purjetaksid,” ütles Lang. **Delfi**

Kaia Iva: skulptuuriõpe kuluhüvitise eest on OK

Foto: Ilmar Saabas

IRL

Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsiooni esimees Kaia Iva ütles, et peab Laitse Graniitvillas novembri alguses toimunud seminari eest riigikogu liikmete kuluhüvitistega tasumist põhjendatuks, kuna vastavalt riigikogu kodu- ja töökorra seadusele on riigikogu liikme tööga seotud kulutusteks teiste seas ka koolituskulud. Umbes 2000 eurot maksnud ja kaks tundi kestnud seminaril osalesid IRL-i fraktsiooni liikmed, kes said muuhulgas Tauno Kangrolt skulptuuride tegemise koolituse. „Seminar oli seotud fraktsiooni tööga ja mõeldud oma põhiosas eelarvepoliitika aruteluks ning seetõttu tasuti seminari eest saadikutele ette nähtud kuluhüvitistega,” lausus Iva vastuseks küsimusele, kas erakonnal endal napib selliste ürituste korraldamiseks raha.

Kaia Iva peab kuluhüvitise kasutamist normaalseks.

Küsimusele, kas selline tegevus on Iva hinnangul eetilise, vastas ta: „Minu hinnangul on mõistlik, et parlamendifraktsioonid teevad väljasõite, et poliitikaga seonduvaid arutelusid pikemas ja vabamas formaadis läbi viia. Kas ja milliseid fraktsiooni kulutusi katta

fraktsiooni vahenditest, arutame fraktsioonis läbi.”

Iva sõnul sisaldas arve summas 1913,80 eurot ruumide renti ja ka tasu seminari läbiviimise eest. Riigikogu liikmed saavad kuluhüvitist kuni 30% oma palgast ehk umbes 920 eurot kuus. **EPL/Delfi**

DILARKASVUHOONED

TALVINE UUDISTOODE

Häid jõule ja ilusat uut aastat!

Kingi sertifikaati

Allahindlus -10%

KASVUHOONETE MÜÜGIKESKUS

Naaritsa 1, Karjaküla alevik, Kella vald, Harju maakond

Hulgiostu võimalus

Dilar Kasvuhooned OÜ info@kasvuhoone.ee Tel. (+372) 58 802 482
www.kasvuhoone.ee

Kihlveo kokkuvõte: reform liigub, aga vaevaliselt

Intervjuu

Rein Sikk
Tartu

Mikrogümnaasiumide kestmise ajal näeb ministeerium päästerõngana riigikoolide loomisega hea eeskuju näitamist.

Aasta eest sõlmisin gümnaasiumireformi veduri, haridusministeeriumi asekancleri Kalle Küttisega kolme õuna peale kihlveo. Väitsin: hoolimata Eestit mööda ringisõitmisest, ponnistustest reformi vajalikkust selgitada, ei muutu tegelikult midagi, sest muutuste aluseks olev haldusreform on tegemata.

Täna on Eestis 214 gümnaasiumi, neist 70 gümnaasiumiastmega koolis alla 60 õppuri ja vaid 21 koolis enam kui 241 õppurit. Tallinna Ranniku gümnaasiumi gümnaasiumiosas käib null õpilast.

●●**Kui aasta eest olid koolidirektorite närvid määramatuse pärast krussis, siis praegu kaks korda enam.**

Aastaga on mindud edasi, jõudsiime koalitsiooniga kokkuleppele gümnaasiumide riiklikuks muutmise, riikliku rahastamisega suhtes. Omavalitsustele jäävad põhikoolid. Olen sellise lahenduse poolt olnud 20 aastat, püüdes luua Viljandi riigigümnaasiumi.

●●**Viljandi on paberite järgi riiklik, lapsed aga linna mööda laiali, rahastamises on segadus. Vallad ei maksa kohtade eest, teatavad, et rahastagu riik ise.**

Riik saabki hakkama, maksab. Ühtegi last ei saadeta ära. See on kevadeni kestev ülemineku periood. Septembrist tulevad juurde Jõgeva ja Haapsalu riigigümnaasium, nende jaoks on raha planeeritud.

●●**Mis ajast muutuvad kõik gümnaasiumid riiklikeks?**

Riik rajab igasse maakonda riigigümnaasiumi, võtab ülalpidamise üle. Läbirääkimisi on alustatud Põlvas, Võrus, Valgas, Pärnus. Aastaks 2015 on meil kaheksa maakonda riigigümnaasiumidega. Üleminek peaks

kestma aastani 2020. Siis peaks olema selge, kes on ellu jäänud, kes surnud. Meile on ette heidetud, et tahame koole vägisi kinni panna. Aga kui poliitikud ei suutnud kinnipanekut otsustada, siis sellest loobuti.

●●**Aastaga läks õpilaste puuduse tõttu kinni kuus gümnaasiumi. Teie ideaal on 80 gümnaasiumiga Eesti. Sama tempoga jätkates võiks ideaali saavutada 20 aastaga. Võrreldes haldusreformiga, mis praeguse tempoga peaks lõppema sajandi pärast, on edasiminekul muljet avaldav...**

Iroonia on asjakohane. Aga kui igas maakonnas on riigigümnaasium, muutub olukord. Valijad hakkavad valdadelt küsima: miks peate maksumaksja raha eest üleva kohalikku pisikest gümnaasiumi, kui seda võiks teha riik.

●●**Aga vahepeal muutub parempoolne valitsus tõenäoliselt vasakpoolseks. Pole välistatud, et siis otsustatakse kõik ümber.**

Elame, näeme. Nii Peeter Kreitzberg kui kunagine haridusminister Mailis Reps on olnud 100% selliste muutuste poolt. Asi jätkub põhimõtteliselt kindlasti.

●●**Mullu detsembris väitsite: veebruaris saabub tõetund?**

Tõehetk oligi see, et ükski maakond ise oma gümnaasiume kinni panna ei taha. Kuna jõuga reformi tegemiseks poliitilist kokkulepet ei saavutatud, oli ainus väljapääs riigigümnaasiumid, mille seadusandlust hakkasime ette valmistama. Positiivse eeskujuga edasi minna, näidata valdadele, et on majanduslikult kasulik seda malli järgida.

●●**Jõuti ikkagi selleni, et vaikselt suretada üleliigseid koole.** Võib ju dramaatiliselt öelda, aga minister on lubanud: ühtegi kooli sundkorras kinni ei panda.

●●**Kogu aeg ripub mingi kirves koolide ja õpetajate kohal. Ebakindel inimene ei tööta hästi.** Kõik seisab poliitikute otsuste taga. Kui võrrelda kooli pidamise kulusid õpilase kohta, siis 251 õpilasega kooli pidamine on 500 õpilasega kooli pidamisest 30% kallim. Me ei saa nii ebaefektiivselt töötada, raha ei jätku.

●●**Küüniliselt võttes on ka Ees-**

Kalle Küttis lubab 2020. aastaks kaheksat riigigümnaasiumiga maakonda.

Foto: Hendrik Osula

ti-suurust riiki pidada absoluutselt ebaefektiivne.

Siin on riigikogu otsustamise koht. Kui aktsepteeritakse, et peame väikesi ja väga kalleid koole, siis peame. Pideva poliitilise otsustamatusena on tehtud palju kahju. Näiteks Mõisaküla gümnaasiumi sulgemisega venitati nii kaua, et kõik lapsed läksid minema ja praegu on neil tegemist, et säilitada põhikooli, sest kõik on ära läinud. Mida kauem otsustamist edasi lükatakse, seda viletsam tulemus.

●●**Nojah, olen nõus oma kolmest õunast ühe loovutama. Näidates, et edasiminekut on, aga nadilts vähevõitu.**

Olen lahendusega nõus. ●

MUUTUS

Miks kaob klassijuhatajatasu?

●●**Õpetajate palgavahendite suurus tõuseb 11%. Samas lõpeb klassijuhatajatasu maksimine, mis on õpetaja palgast umbes 10%. Kas seega on siis palgatõus 1%?**

●●**Küttis:** „2013 ei võeta midagi ära, klassijuhataja lisatasu 2013. aastal arvestatakse samamoodi.

Klassijuhatajatasu ei ole õiglane, sest need, kes pole klassijuhatajad, teevad ju koolis mingit muud tööd, aga tasu ei saa. Olen sügavalt seda meelt, et õpetaja

palk ei peaks olema tükitöölise palk, vaid tervik ajakasutuse eest. Õpetaja peab saama oma asjad tööpäeva jooksul ära teha, minna koolist ära kell viis, käed tühjad, mitte vihikulasuga. Õpetaja nädalakoorumus võiks olla näiteks 21 tundi, nii et näiteks ühel aastal annab ta reaalselt 15 tundi, aga juhatab ka klassi, teisel aastal annab 18. Teised juhivad samal ajal projekte, teevad sisehindamist jne. Ja kõik saavad enam-vähem samasugust palka.”

siis selgus, et töötukassa soovis koostööd jätkata Daniel Vaarikule kuuluva firmaga Lys OÜ, kuid hinnapõhise hankega Vaarikut võitjaks kuulutada ei saanud. Seepeale kaebas Allar Tankler diskvalifitseerimisotsuse riigihangete vaidluskomisjon, kus Corporele anti õigus. Üllataval kombel ei jätanud töötukassa jonn, jätkas enda õigustamist halduskohus ja palkas lisaks oma maja juristidele ka Glimstedti advokaadibüroo. Nüüd peab töötukassa tasuma mõlema poole kohtukulud. ● **Ann-Mari Nergi**

Allar Tankler

Töötukassa kaotas suhtekorralduse hanke vaidluse ka halduskohtus

Otsus

Suhtekorraldaja Allar Tankleri juhitud PR-büroo Corpore võitis eile töötukassat halduskohtus. Kaks osapoolt viis kohtusaali töötukassa korraldada majavälise suhtekorraldaja leidmise hange, millega otsiti teenusepakkujat neljaks aas-

taks, töömahuga kaheksa tundi kuus. Näiliselt ei kvalifitseerunud sellel osalema ükski viiest hankel osalenud suhtekorraldusfirmast, sest töötukassa ei olnud rahul kellegi esitatud dokumentidega või pidas neid lihtsalt ebapädevaks. Kohuniku Maret Altnurme tehtud otsuses seisab aga, et töötukas-

sa põhjendus, miks täiendavat infot hankel osalenutelt ei küsitud – kardeti ohtu seada pakujate võrdse kohtlemise põhimõte –, ei ole tõsiselt võetav ja on otsitud.

Tegelikust põhjusest, miks kõik osalejad diskvalifitseeriti, kirjutas Eesti Päevaleht 23. novembril ilmunud loos. Juba

Üks küsimus: mis nime paneks Tallinn sinu lapsele?

Teadmiseks

Nimeseadus lubab KOV-il vanemaid sünni registreerimisel aidata ja lapsele ise nime panna.

Anna-Liisa Villmann
anna-liisa.villmann@epl.ee

Eesti Päevalehe lugejal tekkis küsimus, mis juhtub, kui vanemad lapsele õigel ajal nime ei pane. Vastamisel olid abiks Tallinna perekonnaseisumet, siseministeerium ja võimalikud nimepanijad ehk linnaosavalitsused.

Lapse sünd tuleb registreerida ühe kuu jooksul. Mõjuval põhjusel võib avalduse esitamise tähtaega pikendada kahe kuuni. Sünnist tähtaja jooksul teatamata jäetuid on võimalik karistada kuni 400-eurose trahvi või arestiga. Tallinnas pole karistamist rakendatud, kuna alati on olnud mõjuv põhjus: ema on jäetud pikemalt haiglaravile või sünni registreerimise alusdokumendid pole korras, näiteks puudub välisriigis sõlmitud abieludokument.

Perenimi leiukoha järgi

Kui vanemad ei saavuta ees- ja perekonnanime andmisel kokkulepet, otsustab kohalik omavalitsus, millise eesnime laps saab. Eestis taolisi juhtumeid siiani pole ja eestkostetasutest on eri strateegiad.

Mustamäe linnaosa valitsuse lastekaitsetalituse juhataja Karin Kuslap ütles, et vaidlevate vanemate puhul pole teema üles kerkinud, kuid aastaid tagasi otsustati lastekaitse mõne leidlapse nimi. „Eraldi komisjoni selleks ei moodustatud. Perenimi pandi leiukoha järgi ja eesnimi sellega sobivalt, teades, et laps läheb kohe lapsendamisele,” lisas ta.

Pirita linnaosa valitsuse pressiesindaja Andre Hanimägi selgitas, et otseseid käitumishuandeid pole. „Juhtumiga tegelev isik otsustab nimepaneku, võttes aluseks näiteks sünnikuupäeva ja sellele vastava nime nimekalendrist. Kui on teada perest registri andmetel kedagi, siis oleks kena komme, kui antakse nimi vanaisa või vanaema järgi. Igal juhul lähtutakse nime panekul heast tavast, tervest talupojamõistusest ja muidugi nimepaneku reeglitest,” lausus ta. Seega täna sündinud poiss võiks nimeks saada Toomas. ●

Täna Delfis:
Suur kokkuvõte ja hääletus - vali 2012. aasta säravaimad tegijad, parimad fotod, videod ja artiklid!

Särasilmseid lapsi külastab suure kotiga hooajatööline

Reportaaž

Taavi Eilat
Tartu–Tallinn

Eesti Päevaleht pistab pea habeme taha ja vaatab, milline tundub jõuluaegne maailm sealt poolt vaadates.

Vaat mina olen selline mees, kes detsembri saabudes ei suuda kodus püsida. Kibelen välja. Võtan juba viendat aastat järjest oma matkakoti ja asun sellega Tallinna ühistranspordis trügima, sest just selle linna eri asutusi ja peresid külastan ma jõulukuul kõige sagedamini.

Mul on selline amet, mis algab detsembri esimestel päevadel ja lõpeb 24. detsembriga. Olen hooajatööline.

Hooajalisus viib mind tihti väga huvitavatesse paikadesse. Ei ole tavatu, kui mind ootavad lapsed pärast oma emade-isade firmade jõulupeo kinoseanssi või teatrietendust ja tahavad pakki saada. On ka juhtunud, et vean ennast mõnda lasteaeda, kus tuhandete naiste lemmik Erich mulle kitarri saatel laulab ja mina tänutäheks tema kõvaks geelitatud juukseid silitan. Või veedan keskpäeva hoopis ööklubis, kus noored tantsuhinged soovivad kepsutades mulle oma oskusi näidata ja mõni superstaarisaatest varakult välja langenud Carl enne mind laval laulab. Harukordne pole ka see, et tööpäev lõpeb alles südaööl, sest emmed-issid tahavad täiskasvanute peole muhedat habemega selli.

Ja muidugi ootavad mind tuleval esmaspäeval külla kõik pered üle Eesti, aga mina külastan vaid kahte neist. Ärge muretsege, teiste juurde jõuavad paljud minu kolleegid. Nädala alguses rääkisin ühe endataolisega ja tema plaan oli viis mehist koputust eri ustele.

Mitu jõuluvana mahub?

Mina sedasi rabeleda ei viitsi ja mulle piisab tosinast tööotsast detsembri jooksul. Kohati näibki, et hoolimata noorusest järgin punase kuue kandjate seas traditsioonilisemat mõttelaadi. Minu jaoks oli näiteks suur eetiline dilemma, kui pidin astuma lavale koos kolleegiga. Ma tean, millest ma räägin ja milline on laste seas levinud arusaam minust. Kuid kaks jõuluvana? Mitu meest mahub ühe kuuse alla? Mina usun, et üks, kuid näib, et lastel ja ettevõtjatel, kes külla kutsuvad, on teine nägemus. Pigem rohkem ja kiiresti. Saab varem õhtule.

Punases kuues taat ei hooli kohatud staaridest, vaid hoolib pigem sõimelastest. Foto: Hendrik Osula

Pakk tuleb kätte anda – peolt ei kiirusta ära mitte mina, vaid vanemad.

LAPSESUU

Levinumad vastused küsimusele: kus sa salmi selgeks said?

- Lasteias õppisin.
- Ei tea, ise hakkas külge.
- Emme õpetas.
- Internetist vaatasin.
- Arvutis nägin.

SALMID

Lastelt kuulnud huvitavat luulet

Käbi käbi,
käbi käbi,
käbi käbi,
käbi käbi,
mul on nüüd häbi,
sest luuletus on läbi.

*

Jõuluvana tuisand teega,
sõitis oma BMW-ga.
Taevas vahtima jäi kuud,
sõitis vastu kuusepuud.

Ega ka kahekesi neljasadat last kuulates erilist naudingut ei ole, sest iga lapse jaoks on minut või alla selle. Kui väiksel Leenel ei tule esimese korraga kohe salm meelde, sest ta kohkub minu nägu nähes, ei tea ma, kuidas käituda. Prooviks teda endaga sõbraks teha ja puhuks juttu või saadaks salmi kordama, aga aega pole. Pakk tuleb kätte anda, sest tavaliselt ei kiirusta peolt ära mitte mina, vaid lapsevanemad.

Uskmatus enda teada

Salmioskamatus taandub detsembri edenedes ja jõulukuu kolmandaks neljandikuks teavd lapsed laule ja luuletusi üha paremini. Nutitelefon või tšekile kritseldatud märksõnad abistavad rohkem mürsikueale lähenevaid poisse, kes minu olemasolus kahtlevad. Pilgus helkiv uskmatus hoitakse paki nimel siiski enda teada.

Välja ütlema kipuvad hoopis väiksemad ja näiteks eelmisel aastal juhtus, et väike kolmeaastane poiss ütles esimese asjana mind oma kodus nähes: „Sind ei ole olemas!” Selle väite ümberlukkamine on küllaltki kerge, sest füüsiliselt olen ma ütlejaga samas ruumis ja see tõestabki kõik. Raskem on aga selliste väidetega: „Sa pole vana” või „Sul ei ole päris habe”. Tõestamine või

mittetõestamine sõltub siis loominguilisest vabadusest ja olemusest, kui palju see laps teab või teeb ta nalja või kui palju ta mind tegelikult ei usu.

Ometi julgen väita, et minu vananemine ja kehakaalu tõus, ema meigikotist laenatud peitekroom, valge silmapliiats ja põsepuna ning kohev padi kostüümi all peaks usutavust lisama.

Kui ma esmaspäeva hilisõhtul pärast viimast etteastet kostüümi seljast võtan ja takosse istudes hooaja kõige helgemat momenti meenutan, siis pole selleks mitte mõne poliitiku või staari nägemine pühadelauas verikakki pugimas, vaid särasilmsete laste usk ja ärevad pilgud. Erilisemalt ehk üks Tartu söimerühm, mille puhul olime nii mina kui ka kasvatajad veendunud, et minu külastuse lahutamatu kaaslane on kisa. Me eksisime. Need kaheaastased põngerjad tulid palju rõõmsamalt ja innustunumalt oma väikele kommipakile järele, kui oleksime suutnud ette kujutada.

Lastega hea kontakti saavutamine, nende uskumiste ja unistuste täitmine on see, mis selle ameti juures meele heaks teeb. Just selliste särasilmade pärast võtan jälle oma kostüümiga seljakoti ja asun hooajatööliseks kindlasti aega. „Kui kõik

Jõuluvana tõi Reformierakonnale käitumisõpiku

Kingikott

Täna oli riigikogus aasta viimane istung, mille lõpus astus saali uksest sisse jõuluvana. Esimesena kutsus ta enda juurde sotsiaaldemokraatide esindaja Neeme Suure, kes esitas Anna Haava luuletuse „Astu alla”. Kingituseks sai erakond läki-läki, selle sees olid jääkuubikud. „See on peamiselt Svenile, et erakonna uue juhina hoiaks pea külma,” rääkis jõuluvana. Veel said sotsid suusad ja kollase helkurvesti ehk liidrisärgi.

Keskerakonna fraktsiooni nimel esitas luuletuse Peeter Vösa, kes pika luuletuse tõttu palus istungi juhatajalt Ene Ergmalt kolm minutit lisa-aega. Kingituseks sai fraktsioon keedupoti, 101 vutimuna ja munakella vaheaegade võtmiseks. „Et aeg ei läheks raisku, saab selle ajaga vutimune keeta,” selgitas jõuluvana ja võttis enne paki kättemist 10-sekundilise vaheaja.

Demokraatide ühenduse liikmeid enda juurde kutsudes rääkis jõuluvana, et tema unenäos oli pilt, et kõik riigikogu liikmed olid akna all. Inara Luigas „kõnõlõs võro kiilt” ja kingituseks saadi värvilist lõnga ja vardad, kuivõrd jõuluvana hinnangul on neil kudumiseks kindlasti aega. „Kui kõik

lähuvad akna alla, siis on Eesti demokraatia täiuslik,” kostus istungi juhataja puldist. Jõuluvana imestas, et pult räägib ise. Tegelikult kuulus repliik istungit juhatavale Ene Ergmale.

IRL-i esindas jõuluvana juures Kaia Iva, kes pärast luuletuse esitamist kasutas samuti juhust ja võttis 3 x 10 sekundit vaheaega. Ene Ergma palus vaikust, kuid kostis peagi, et aeg läheb tänavu kiiremini ja lõpetas vaheaja.

Partsile patareisid

IRL sai kingituseks kotitäie patareisid, mis oli mõeldud Juhan Partsile. „Minister peab palju elektriturust rääkima,” selgitas jõuluvana ja lisas, et kui keegi Partsilt palju küsib, saab minister küsijale peotäie patareisid anda ja seejärel on küsijal on nii hea meel, et küsimus läheb kohe meelest ära.

Viimasena kutsuti jõuluvana juurde Reformierakond. Laine Randjärv teatas, et neil on uus eelnõu. Nimelt soovivad nad riigikogus sageli kõlava signaali vahetada „Aisakella” vastu. Kingiks said reformierakondlased kollase kiivri. „Kuna te palju vastu pead saate,” selgitas jõulutaat. Samuti oli kingikotis Maaja Kallasti „Käitumise käsiraamat” ja luup, millega saab uurida toetusprotsenti. **• Delfi**

OÜ VERW Invest (registrikood 12197686) müüb tervikvarana kirjalikul enampakkumisel OÜ VERW Invest kui üürileandja pandiõigusega koormatud OÜ-le ALJONAS (registrikood 11460443) kuuluvat vara. Varaks on Maakri 19/21 tegutsenud Caravan bistroo sisustus koos selle juurde kuuluva tehnikaga.

Vara asub aadressil Maakri 19/21, Tallinn. Alghind tervikvarana on 13 033,5 EURi (sisaldab käibemaksu). Vara ostmisega kaasneb kohustus demonteerida ja viia ära kogu üüripinnal asuv vara tervikuna.

Vara nimekirjaga tutvumiseks palume saata e-kiri oliver@julianus.ee. Varaga on võimalik tutvuda tööpäeviti ajavahemikul kella 10.00-st 17.00-ni, leppides eelnevalt tutvumise aja kokku OÜ VERW Invest esindaja Jaan Ereltiga (tel 56670511) või Oliver Insleriga (tel 5088961, oliver@julianus.ee).

Enampakkumisel osalejatel tuleb enne pakkumiste esitamise tähtaega tasuda tagatisraha 300.00 EURi OÜ VERW Invest arvelduskontole nr 221053857157, Swedbank. Enampakkumise võitjal arvestatakse tagatisraha ostuhinna sisse, teistele tagastatakse tagatisraha kümne pangapäeva jooksul peale enampakkumise toimumist. Vara valdus antakse enampakkumise võitjale üle peale ostuhinna täielikku tasumist. Juhul kui enampakkumise võitja ostuhinda ei tasu ning vara enampakkumine tunnistatakse nurjunuks, jääb enampakkumise võitja poolt tasutud tagatisraha OÜ-le VERW Invest ning see ei kuulu tagastamisele.

Pakkumine tuleb esitada selges ja loetavas trükkkirjas kirjalikult OÜ VERW Invest (Lauteri 5, Tallinn 10114) **hiljemalt 01.02.2013. a** märksõnaga „Aljonas enampakkumine”. Pakkumises tuleb esitada kirjalik avaldus vara ostmiseks enampakkumisel kehtestatud tingimustel. Enampakkumise avalduses tuleb näidata ära pakkumise hind koos käibemaksuga. Pakkumise peab allkirjastama pakkuja esindaja, kui esindusõigus ei nähtu Äriregistri B-osa registrikaarilt, siis tuleb lisada volikiri. Juriidilisest isikust pakkujal tuleb pakkumisele lisada kehtiva Äriregistri B-osa registrikaardi väljatrükk, millelt oleksid nähtavad pakkuja kontaktandmed ja seadusjärgsed esindajad. Hilinemi-sega, ilma tagatisraha maksmiseta esitatud, puudustega vormistatud või tingimuslikke pakkumisi ei arvestata. Pakkumised tuleb teha ainult kogu varale tervikuna.

Enampakkumise võitjaks tunnistatakse isik, kes pakub kõige kõrgema ostuhinna. Võrdsete pakkumiste korral valib parima pakkumise teinud isiku võrdse pakkumise teinud osalejate hulgast pakkumise korraldaja. Sobivate pakkumiste mittelaekumisel on OÜ-l VERW Invest õigus kõik esitatud pakkumised tagasi lükata. Pakkumise korraldaja ei hüvita pakkumise teinud isikutele pakkumus- või müügiprotsessis osalemisel tehtud kulutusi ega vastuta enampakkumise korraldamisel osalejatele tekkinud kahju eest. OÜ VERW Invest ei vastuta enampakkumisel müüdava vara võimalike puuduste eest.

PAAVST MAAMAKSUPRII

Vatikani kinnistutele Itaalias antud maamaksuvabastuse kahtluse alla seadnud Euroopa Komisjon pidi nentima, et tagantjärele pole võimalik paavstilt miljardit eurot sisse nõuda. **EPL**

OBAMA VÕTAB TULIRELVADE KÜSIMUSE KÄSILE

USA president Barack Obama kutus jaanuari lõpuks esitama konkreetseid ettepanekuid, kuidas relvaomamist kontrollida. Tema sõnul toetab enamik ameeriklasi mõne seaduse muudatust. Nende hulgas on ründerelvade taaskeelustamine, suure mahutavusega laskemoonamagasinide kasutuse piiramine ja relvade ostmisel taustakontrollist möödahilimise võimaluste kaotamine. **Delfi**

LÕUNA-KOREA RIIGIPEA PARK NÄEB OHTU PÕHJAST

Esimese naisena Lõuna-Korea presidendiks valitud Park Geun-hye (pildil) rääkis Põhja-Koreast lähtuvast tõsisest julgeoleku-probleemist, kuid kutsus üles usaldusel põhinevale dialoogile. Park võitis kolmapäeval toimunud valimistel liberaali Moon Jae-ini. Pärast surnud riigijuhide haudade külastamist peetud kõnes lubas Park avada uue ajastu Korea poolsaarel. **Delfi**

le. Park võitis kolmapäeval toimunud valimistel liberaali Moon Jae-ini. Pärast surnud riigijuhide haudade külastamist peetud kõnes lubas Park avada uue ajastu Korea poolsaarel. **Delfi**

Putin kaitses võimustussteemi, rõhudes stabiilsuse vajadusele

Venemaa

Ene Ergma ja Vladimir Putin on peaaegu ühel meelel... ilmalõpu saabumise ajas ja põhjuses.

Kaivo Kopli
kaivo.kopli@epl.ee

„Ma tean, millal saabub maa ilma lõpp, umbes 4,5 miljardi aasta pärast, nagu ma mäletan meie Päikese elutsüklist. Mis siin karta, kui see on vältimatu,” vastas Vene president eilsel suurel pressikonverentsil ilmselt ühele päevakajalisemale küsimusele enam-vähem niisamuti, nagu riigikogu esimees Ene Ergma hiljutises intervjuus Eesti Päevalehele. „Küll ma oskan end valmis panna, aega ju piisavalt – neli miljardit aastat,” võttis Ergma asja rahulikult, seletades küllaltki kaugeget paratamatust samuti Päikese tegevusega.

Putin ei peljanud põgusalt puudutada ka enda lõppu, nii ametis kui ka elus, jättes küll aja lahtiseks. Küsimusele, kust pärinevad kuuldused tema teriseprobleemidest, vastas ta: „Need on kasulikud poliitilistele vastastele, kes püüavad seada kahtluse alla kord võimu legitiimsuse, kord teovõimelisuse. Küsimusele tervise kohta võin vastata traditsiooniliselt: ei jõua ära oodata või?”

„Varem või hiljem ma muidugi lahkun sellelt ametikohalt, nagu jätsin selle ka nelja ja poole aasta eest. Muidugi ei ole mul ükskõik, kes hakkab maad juhtima,” ütles Putin, rõhutades, et otsuse teevad loomulikult Vene kodanikud valimistel. „Ilma igasuguse irooniata ütlen ma: tahan, et riigi tulevased juhid, sealhulgas president, oleksid veelgi edukamad, sest ma armastan Venemaad.”

Tõi näiteks Hiinat

Küsimustele, kas tema loodud võimustruktuur ei sega maa arengut ja kas ta on teinud vigu, vastas Putin sisuliselt eitavalt. „Me oleme kindlustanud stabiilsuse ja vajalikud arengutingimused. Seda süsteemi autoritaarseks nimetada ma ei saa, sellise teesiga nõustuda ei saa,” ütles ta, tuues „redaalsuse näiteks”, et süsteem ei ole ehitatud ühe inimese keskeks, enda „otsuse lahkuda teisele positsioonile” pärast kahte ametiaega presidendina. „Vältimatu arengutingimus on stabiilsus,” tõrjus Putin väidet,

Venemaa presidendi Vladimir Putini eilne suur pressikonverents kestis neli tundi ja 33 minutit. Rekordiks jäi seega 2008. aastal toimunud samasugune üritus nelja tunni ja 40 minutiga.

Foto: RIA Novosti / Scanpix

et stabiilsusest võib kujuneda stagnatsioon. „Kui kõik rageseb, kes siis annab raha? Vaadake Hiinat, seal on kõik stabiilne, sinna lähevad rahad. See ei tähenda, et peame tegema sellise süsteemi nagu Hiinas, kuid vajalik on stabiilsus.”

Mis aga vigadesse puutub, siis pöördus Putin publiku poole pühakirjale viidates. „Kui keegi teist on patuta, siis visaku mu pihta kivi. Kui vead oleksid olnud süsteemsed, siis ma neist räägiksin. Mõned vastuvõetud otsused ei olnud nii efektiivsed, kui eeldasime,” mõõnis ta. Putini meelest peavad võimulolijad kuulama ekspertide arvamust, sealhulgas alternatiivseid arvamusi.

Putini sõnul ei ole Kudrin kuhugi kadunud, ta on „siin ja funktsioneerib”.

„Maailmas on küllalt autoriteetseid inimesi. Üks neist on proua Lagarde (IMF-i tegevjuht – toim). Euroopa maa-des on väga head spetsialistid, sealhulgas finantssfääris. Ühendriikides on. Ma loen ja kuulan nende arvamusi,” paljastas ta vastuseks küsimuse-

le, kas valitsuses on riigi juhtkonnast eri arvamusel olevaid inimesi pärast rahandusministri Aleksei Kudrini lahkumist. Putini sõnul ei ole Kudrin kuhugi kadunud, ta on „siin ja funktsioneerib” ja kuigi nad ei kohtu mitte just sageli, kohtuvad nad siiski regulaarselt.

Jõudu lihtsalt ei ole...

„Kolm tundi on käinud pressikonverents,” märkis ühtäkki Putini pressiesindaja Dmitri Peskov. „Vaja on lõpetada,” leidis president, kuid jätkas siiski. „Kas te raamatut ei tahaks kirjutada?” kõlas järjekordne küsimus. „Kirjutada? Mul pole isegi dikteerimiseks aega. Meil oli sõpradega mõte, et dikteerin päeva lõpus või nädala lõpus toimunud sündmustest. Kuid ma ei jõua, ei ole aega isegi diktofonile rääkida, jõudu lihtsalt ei ole,” kurtis president, märkides

siiski, et see oleks huvitav, ja jätkas väsimatult, kuni viimaks veidi enam kui neli ja pool tundi kestnud üritusele joone alla tõmbas. „Nagu korteri remontigi on meie kohtumist lõpetada võimatu, see tuleb katkestada,” leidis Putin. „Võjo rebjata, spasibo.”

USA, GRUUSIA, SÜÜRIA JA UKRAINA

Välispoliitika jäi Putini sõnavõtus tagaplaanile

Kui jätta kõrvale korduvad küsimused riigiduumas äsja vastu võetud ja Putini toetatud seaduse kohta, millega keelatakse Venemaalt lapsendamine USA-sse, siis välispoliitilised teemad eriti esile ei kerkinud: kas ei pidanud Putin seda vajalikuks või ei pääsenud selliste küsimuste esitajad loogile.

Vene–USA suhted rikku-sid Putini sõnul erimeelsused Iraagi sõja asjus, enne seda olid need „põhimõtteliselt normaalsed, head suhted”. „Ma siiski tahaksin naasta teesi juurde, mille formuleeris 42. president (Bill Clinton), et me ei ole üksteisele vaenlased. Ma arvan ka nii,” ütles Putin. Samas USA–Vene suhete *reset*’i kohta arvas Putin, et „Mis seal ikka taaskäivitada”. Kas aga Venemaa Ameerika-vastane retoorika ei mõju majandussuhetele? „Kui meile laks antakse, tuleb vastu anda, muidu jäädaksegi meile lakse andma,” selgitas ta.

Paar korda kerkis esile Gruu-

sia, mille puhul Putin märkis, et uue juhtkonna poolt on näha vaoshoitud signaale. „Härra Sakašvili ajas olukorra tupikusse, ma eriti ei saa aru, kuidas sellest välja tulla,” ütles Putin, vihjates aga, et kohtumine uue peaministriga pole võimatu.

Süürias on Putini meelest muutused vajalikud, on ju Assadi pere võimul olnud 40 aastat, kuid kõigepealt on vaja päästa riik kokkuvarisemisest ja kodusõjast: „Meie seisukoht on, et algul rääkigu inimesed läbi, kuidas edasi elada, ja siis asugu olemasolevat asjade seisu muutma.”

Ukraina puhul nimetas Putin strateegiliseks veaks sealse juhtkonna otsust mitte vastu võtta Vene pakkumist gaasitorustik rendile anda. „Tekib küsimus gaasitranspordisüsteemi olemasolust Ukrainas üldse,” ütles ta, viidates sellele, et Nordstreamiga läheb aina suurem osa gaasist Ukrainast mööda.

Saksa panga hiiglaste maine käriseb igast nurgast

Pangandus

Nii nagu Saksamaa enda maine, on ka Deutsche Banki panganduskontserni maine keerulistel kriisiaastatel seni pigem tõusnud kui langenud. Erinevalt paljudest USA ja Euroopa finantsasutustest läbis pank rahandus- ja majanduskriisi ilma, et ta oleks vajanud suurt abipaketti või muud turgutust maksumaksjailt.

Aga edukasse ja puhtasse mainesse tekib üha enam mõrasid. Eile langetas Itaalia kohus otsuse, millega mõisteti Deutsche Bank koos USA investeerimispanka JP Morgan Chase’iga ja Šveitsi panga UBS-iga süüdi rämpvõlakirjade müügis Milano linavalitsusele. Neli panka peavad kokku loobuma üle 90 miljoni eurost.

Tegemist on vahefinaaliga ülimalt laiaulatuslikus protsessis, mille keskmes on rahvusvaheliste pankade arvata-vasti kõige näotumad rämpsvõlakirjade kaelamäärimise juhtumid Euroopas. Majandusbuumi ajal soovitati Itaalia kohalikel omavalitsustel panna raha keerulistes derivaatidesse, mis kriisi puhkemise järel muutusid suurteks raharöövliteks. Konkurs neelas alla vähemalt 600 omavalitsust.

Avalik häbi

Eelmisel nädalal sattus Deutsche Bank oma kodulinna Frankfurtis ka sellisesse avaliku häbisse, millesarnast Saksamaal varasemast ajast ei mäletatagi. Panga peakorteri piirasid sisse kümned politseiautod, õhust pandi pankureid valvama helikopter: Saksa võimud korraldasid panga peahoones ennekuulmatu puistamise, otsides tõendeid „massiivse maksudest kõrvalehoidmise” kohta, nagu kirjutas Der Spiegel. Paraku pidi asja uuriv prokurör sel nädalal nentima, et panga töötajad olid jõudnud kustutada võimalikud tõendid ehk elektronkirjad.

Saksa võimud on hiljuti üles kaevanud ka kahtlused, et pank võis finantskriisi kõrghetkel oma varade kohta ülespuhutud valeandmeid esitada. Seda võidi teha selleks, et vältida abiprogrammi alla sattumist, mis oleks allutanud panga avaliku võimu kontrollile.

Kõige tipuks on Deutsche Bank uurimise all ka Suurbritannias mitut panka haarava pankadevahelise intressimäära ehk Liboriga manipuleerimise katsete kahtlustuse tõttu. **• Raimo Poom**

Telli EESTI EKSPRESS ja avasta maailma!

Kolmas reisiloos viib Pekingisse!

1. Telli

Tellides Eesti Ekspressi täispaketi või digipaketi vähemalt 6 kuuks või otsekorraldusega, osaled kolme uhke reisi loosis.

2. Registreeru reisile

Loosis osalevad kõik uued ja olemasolevad tellijad, kes annavad oma reisisoovist teada aadressil www.ekspress.ee/avastamaailma.

3. Võida!

Mida varem tellid, seda rohkemate reiside loosis osaled! Ära koba pimeduses – avasta maailma koos Eesti Ekspressiga!

Telli ja registreeri aadressil
www.ekspress.ee/avastamaailma

Klienditugi: tel 680 4444, e-post klienditugi@lehed.ee

Peking

Ohtralt Aasiat:

Hiina müür, Keelatud linn,
Taevatempel...

Reisi loosime 8. jaanuaril 2013.
Telli leht enne 6. jaanuari 2013.

Kairo

Müstiline Egiptus:

Püramiidid, Niiluse kruis,
Luxor, Kuningate org...

Loosi tahtel sõidab Kairosse
Maris Kristjuhan. Palju õnne!

New York

Maaailma metropol:

Vabadussammas, Empire State
Building, Broadway muusikal...

Loosi tahtel sõidab New Yorki
Aire Hansen. Palju õnne!

Kohale viivad Wris Reisibüroo ja Lot Polish Airlines.

Wris
REISIBÜROO

POLISH AIRLINES
LOT
A STAR ALLIANCE MEMBER

RIIK

Goa (India)
Otselend

AEG

27.12.2012
10.01.2013
24.01.2013
7.02.2013
21.02.2013

HIND

Reisipakett al. 995 €
(üks reisija
kaheses toas)

TRANSPORT, MAJUTUS, LISAINFO

Transport: otselend Tallinn - Goa. Majutus: hotellid 2* kuni 5*, võimalikud toitlustus valikud: ilma söökideta, hommikusöögiga, hommiku- ja õhtusöökidega, kõik hinnas.
Info: Goa see on põnev kultuur, head söögid ja lõputu, ilusa, pehme liivaga rand. Söökide, jookide hinnatase Goas on soodsam kui Eestis. Kohapeal võimalus osta suures valikus eestikeelseid ekskursioone. Pakettreisi hinnas: lend, majutus, transfeerid, eestikeelse reisesndaja teenused. Reiseid kestvus 15 päeva (14 ööd).

FIRMA

ESTLIVE TRAVEL OÜ
tel. (25/7) 655 5800
Tallinn, Odra 16
tel. 655 4511
Narva, Tallinna mnt 19C
tel. 357 9339
info@estlive.ee, www.estlive.ee

Viru Reisid

Tallinn
Narva mnt.7-347, III sissepääs, III korrus
Tel. 610 9321, 610 9322
e-post: tallinn@virureisid.ee

Jõhvi
Keskväljak 9
Tel. 337 0594, 337 1216
e-post: viru.reisid@neti.ee

Tartu
Tartu Reisibüroo OÜ,
Turu 2 (Bussijaam)
Tel. 734 4190

Pärnu
Pärnu Reisibüroo
Rüütli 32
Tel. 444 5105

Väljasõitudega:
Jõhvist, Tallinnast, Tartust, Pärnust

NB! Kindlasti helista ja küsi infot ja vaata meie
kodulehekülge: www.virureisid.ee

Püsklientidele ja gruppidele soodushinnad.

NB! Bussikohtade broneerimine seniks, kuni
kohti jätkub!

JÕULU- JA
AASTAVAHETUSREISID

AASTAVAHETUS BERLIINIS ning TROOPILINE
PARADIIS 29.12.2012 - 03.01.2013 H: 179 €

REISIKALENDER 2013

Eelregistreerimissoodustus 10 % kuni 01. jaanuar 2013

KASTANIÖITES PARIIS JA TULPIDES HOLLAND (10 p)
14. - 23.04., 15. - 24.04. (lisabuss) H: 359 €
HOLLANDI LILLEGESITVA (7 p) (laev-buss-laev) 17.04. - 23.04. H: 289 €
HOLLANDI LILLEGESITVA (7 p) (laev-buss) 17.04. - 23.04. H: 259 €
UUDIS! SUUR REEDE ROOMAS (10 p) 24.03. - 02.04. H: 275 €
ITAALIA RINGREIS (9 p)
15. - 23.03.; 16. - 24.03.; 11. - 19.07.; 22. - 30.08.; 19. - 27.10. H: 259 € kuni 279 €
KLASSIKALINE ITAALIA RINGREIS (11 p) 09. - 19.07.; 20. - 30.08. H: 359 €
UUDIS! ITAALIA PUHKUS (12 p) 17. - 28.05.; 02. - 13.09.; 18. - 29.09. H: 349 €
UNELMATE PARIIS (9 p) 15. - 23.03.; 16. - 24.03.; 27.04. - 05.05. (kastaniöites
Pariis); 26.06. - 04.07. (Euro Disneyland); 08. - 16.08.; 18. - 26.10. H: 265 €
PRANTSUSE RIVIERA RINGREIS (11 p) 11. - 21.06.;19.-29.08. H: 355 € kuni 379 €
PARIIS - LOIRE'i ORU LOSSID - BRETOONIMAA JA NORMANDIA (11 p)
7 - 17.08 H: 339 €
LONDON-PARIIS 26.06. - 06.07.; 9. - 19.07. H: 339 €
UUDIS! INGLISMAA IMELISE PAIGAD JA LONDON (10 p)
25.06. - 04.07. H: 329 €
UUDIS! LONDONI KARNEVAL ja VANA HEA INGLISMAA (10 p)

21.08. - 30.08. H: 319 €
ŠOTIMAA-INGLISMAA-LONDON 23.07. - 04.08. H: 419 €
SLOVEENIA -HORVAATIA-BOSNIA ja HERTSEGOVIINA PUHKUS (13 p)
16.-28.05.; 25.06. - 07.07.; 10. - 22.07.; 18. - 30.08.; 04. - 16.09. H: 315 € kuni 349 €
HORVAATIA-SLOVEENIA RINGREIS (10 p) 26.04. - 05.05.; 16. - 25.05.;
25.06. - 04.07.; 10. - 19.07.; 18. - 27.08.; 04. - 13.09.; 19. - 28.09. H: 249 € kuni 275 €
HORVAATIA-SLOVEENIA-BOSNIA JA HERTSEGOVIINA-ALBAANIA (14 p)
1 - 14.09 389 €
BAIERIMAA-ŠVEITS-LIECHTENSTEIN (9 p) 27.04. - 05.05.; 09. - 17.08. H: 289 €
AUSTRIA-BAIERIMAA-ŠVEITS-LIECHTENSTEIN (10 p) 26.06. - 05.07. H: 293 €
FANTASTILISED AUSTRIA VÄIKELINNAD (9 p)
27.06. - 05.07.; 08.07. - 16.07. H: 319 €
BERLIIN JA TROOPILINE PARADIIS (6 p)
16. - 21.03.; 17. - 22.03.; 02. - 07.06.; 16. - 21.06.; 10. - 15.07. H: 149 € kuni 169 €
UUDIS! REIS SAKSAMAA SÜDAMESSE 11. - 18.06. H: 244 €
SAKSA HANSATEE-BERLIIN-TAANI (9 p) 11. - 19.07. H: 299 €
HISPAANIA PUHKUS (14 p) 26.04. - 09.05.; 20.09. - 03.10. H: 419 €
HISPAANIA PUHKUS (12 p)
26.04. - 07.05; 25.07. - 05.08.; 24.09. - 05.10.; 20. - 31.10. H: 349 kuni 399 €
VÄIKE HISPAANIA RINGREIS (13 p) 24.07. - 05.08. H: 379 €
SUUR HISPAANIA RINGREIS (15 p) 24.07. - 07.08. H: 447 €
KREEKA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA (13 p)
17. - 29.05.; 21.07. - 02.08. H: 369 € kuni 409 €
SUUR KREEKA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA (15 p) 25.06. - 09.07. H: 439 €
UNELMATE KESK - NORRA (7 p) 04.06. - 10.06.; 19. - 25.08. H: 289 €
PÕHJA-NORRA (NORDKAP), LOFOODID ja LAPIMAA (8 p)
15. - 22.06.; 06. - 13.07.; 03. - 10.08. H: 299 €
UUDIS! JÄRVEDEMAA SOOME (3 p) 30.07. - 01.08. H: 179 €
ST. PETERBURG-TSARSKOJE SELO-PETERHOFF (3 p) 09. - 11.05; 24. - 26.05.;

31.05. - 02.06.; 20. - 22.06.; 05. - 07.07.; 18.07. - 20.07.; 23. - 25.08. H: 119 €
UUDIS! LÄTI-LEEDU SUUR RINGREIS KOOS VÄIKESE PUHKUSEGA (6 p)
16. - 21.07. H: 169 €
UUDIS! LÄÄNE-UKRAINA-MOLDOVA-KIEV (12 p) 13. - 24.05. H: 339 €
UUDIS! NOSTALGILINE VALGEVENE (7 p) 26.06. - 02.07. H: 209 €
UUDIS! PRAHA JA KARLOVY VARY
17. - 21.03.; 01. - 06.06.; 10. - 15.08.; 16. - 21.06. H: 169 €
UUDIS! BUDAPEST JA KRAKOW 16. - 21.03.; 01. - 06.06.; 10. - 15.08. H: 169 €
UUDIS! LÕUNA-POOLA JA LÄÄNE-UKRAINA 15. - 21.06.; 10. - 15.08. H: 199 €
UUDIS! KESK-EUROOPA PÄRLID (PRAHA-KARLOVY VARY-VIIN-BUDAPEST,
WIELIZCKA) 15. - 22.06. H: 259 €
IDA-EUROOPA RINGREIS KOOS VÄIKESE PUHKUSEGA (14 p)
25.06. - 08.07.; 03. - 16.09. H: 399 € kuni 449 €
RUMEENIA-BULGAARIA RINGREIS PUHKUSEGA MUSTA MERE ÄÄRES (13 p)
02.-14.09. H: 339 €
HISPAANIA-PORTUGAL-MAROKO RINGREIS (21 p) 18.09 - 08.10 H: 829 €
MALTA JA SITSILIA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA (16 p)
20.09 - 05.10 H: 640 €
SUUR TÜRGI RINGREIS JA KÜPROS (23 p) 21.09. - 13.10. H: 749 €
VENEKEELSE GRUPI!
UUDIS! ITAALIA PUHKUS (12 p) 31.05. - 11.06.; 09. - 20.09. H: 349 €
HORVAATIA-SLOVEENIA-BOSNIA JA HERTSEGOVIINA PUHKUS (12 p)
01. - 12.06.; 25.07. - 05.08.; 18. - 29.08. H: 319 €
HORVAATIA-SLOVEENIA (10 p)
01. - 10.06.; 25.07. - 03.08.; 20.08. - 29.08. H: 249 kuni 275 €
KREEKA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA (13 p)
11.06. - 23.06.; 28.07. - 09.08.; 10. - 22.09. H: 369 € kuni 409 €

Reisigrupis on veel veidi vabu kohti!

MAAKODUGA
AMAZONASELE JA ANDIDESSE!

Eriprogrammina just Maakodu jaoks kokku pandud lugejareisi loomisisel
osalevad kõik, kellel on 8. jaanuariks sõlmitud kas otsekorraldusleping
või vormistatud Maakodu aastatellimus.

Telli Maakodu ja
avasta müstiline Peru!

Peruus ootavad Sind hiigeljõgi Ama-
zonas, troopilise vihmametsa asukad
Pacaya Samira rahvuspargis, Iquitose
linn ning Beleni balsaparvedel turg,
ReNuPeRu etnobotanikaad, Lima
modernsed pargid, 327 liigiga orhi-
deae, inkade pealinn Cusco, ter-
rassipõllud, laamad, alpaka ja puia-
mets Andides, müstiline Machu
Picchu ja pilliroosaartega Titicaca
järv.

Lugejareis toimub 25. aprillist 8. mai-
ni 2013 koostöös reisifirmaga Estonian
Holidays. Giidiks tuleb Taivo Koppel,
Peruu taimedega aitab tutvuda meie
taimetark.

Reiseiteave ja broneerimine: tööpäeviti
toimetuse telefonil 661 3370 või e-postil
meeli.myyripeal@maakodu.ee. Lugeja-
reisi võitja nime avaldame veebruaris.

Tellides soodsam!
Maakodu aastatellimus
maksab 25,20 € ja ot-
se-korraldus 2,20 € kuus. Tellides on
Sinu hinnavõit kuni 9,60 € (hinna-
võit Maakodu aastatellijale võrreldes
12 üksiknumbri hinnaga poes!)

Telli Maakodu koos Maalehega!
Tellides paketi „Maaleht + Maakodu”
aastaks hinnaga 70,20 € või otsekor-
raldusega 6 € kuus, osaled ka Maalehe
sügiskampaanias.

Tellimine ja täpsem info:
telefonil 680 4444 või
www.maakodu.ee/peruu

Parim kingitus on
Maalehe või Maakodu tellimus!

Tellimuse saad üle anda kauni kinkekaardina.
Tellimiseks helista 680 4444, kirjuta
klienditugi@lehed.ee või täida tellimis-
kupong aadressil www.maaleht.ee/kingitus.

MAAKODU

DEBÜÜTPLAAT MARILYN JURMANILT

Eile ilmus Marilyn Jurmani debüütalbum „Back To Saturn”, millel on ka seekordsel „Eesti laulu” võistlusel osalev lugu „Moving To Mmm”. Albumil on kokku kümme lugu, mille muu-

sika autorid on Marilyn Jurman ja Karl Kanter. Sõnad on kirjutanud Marilyn. Plaadi kolmandat singlit „Moving To Mmm” saab kuulata siit: www.soundcloud.com/marilynjurman. **EPL**

MAAILM LÕPEB TÄNA VON KRAHLI BAARIS

Peosari Featuring toob täna õhtul Von Krahli baaris lavale mürabluusibänd Zahiri, punkansambel Kurjami, bard Orelipoi si ning elektropundid Fuck Yuo I Am A Robot ja Systeam. Plaate

te mängivad DJ-d Kaur Kareda, MRDS ja Robert Kõrvits. Visuaalse külje eest hoolitseb VJ Kristin Kallas. Peo alguses toimub Villu Tamme muusikaviktoriin. Uksed avatakse kell 21. **EPL**

CARRERAS TULEB EESTISSE

Tenor José Carreras annab Tallinna lauluväljakul 28. juunil eksklusiivse kontserdi. Vanameister on lubanud Eesti kontserdi koostada eranditult oma repertuaari paremikust. **EPL**

Põhja-Tallinn: kuidas nad nii äkki nii populaarseks said?

Analüüs

Mart Niineste
muusikatoimetaja

Ülipopulaarse räpipundi edulugu tekitab küsimuse, mis on nende saladus ning kust jookseb kunsti ja käsitöö vaheline piir.

Ansambel Põhja-Tallinn on tänavu sisuliselt eikusagilt tulles võtnud üle raadioeetri ja edetabelid. Nende esikalbum „Per aspera ad astra” püsib Raadio 2 koostatavas Eesti albumimüügitalabelis juba kümnendat nädalat. Muusikavideod „Lähen ja tulen” ja „Nii lihtsalt ei saa” püsisid ETV2 Eesti Top 7 tabelis vastavalt 19 ja 12 nädalat, rääkimata YouTube'i vaatajate hulgast (eile vastavalt 955 000 ja 364 000). Põhja-Tallinn on praeguse seisuga Eestis ilmselt kõige tüütumalt populaarne bänd. Nagu Tanel Padar & The Sun aastatel 2005–2007. Või Smilers 1998–2004.

„Vana kooli proffide jaoks on nad oma populaarsusega sama ärritavad, nagu olid Jam ja Terminaator omal ajal,” selgitab Põhja-Tallinna populaarsuse lähteid Raadio 2 muusikajuht Erik Morna. „Bändid, kes tegid muusikat, mis rääkis noortega noorte keeles ja mille peale päris muusikud-bändid ei tulnud, aga just nemad tegid selle ära. Puhas Terminaator.”

Hipopiartisti jõuline peavoolu tungimine pole Eestis esmakordne. Kõigepealt tuli Tartust Cool D. Ajastuomase odava ja agressiivse päkapikudiskoga tükiks taotud raadiokuulaja raputas 1998. aastal ärkvele supergrupi A-Rühm hitt „Popmuusik”. Toe Tag kõnetas laiemat publikut alates 2004. aastal ilmunud albumist „Legendaarne”. Rääkimata 2003. aastal plaadiga „Ühendatud inimesed” debüteerinud Jarek „Chalice” Kasarist, kelle muusikategemine on tänaseks ammu žanripärrid ületanud.

Kõvad refräänid

Kasar meenutab, et kuulis Põhja-Tallinna asutajaliikme Jaanus „Wild Disease” Saksa loomingut juba kümmekond aastat tagasi. „Siis ta oli lootustandev,” ütleb Kasar. „Aga tal õnnestus olla kümme aas-

Põhja-Tallinna rahvalik räpp kõneleb kõigiga, kes viitsivad raadiot kuulata.

Foto: Urmo Luts / weekend.ee

tat lootustandev. Tore, et ta on ennast lõpuks leidnud, oli aeg.”

Milles seisneb Saksa trikk? „Neil on *catchy*’d refräänid, siis tuleb ülejäänud tekst,” analüüsib Kasar. „Refräänid on niivõrd kõvad, et muu tekst jääb tagaplaanile, kuigi neil on ka sõnamängud ja asjad seal sees,” lisab ta. „Aga kui teksti lahata, siis see on veidi

vaht. Kuid – suur bänd hingab ühes, see toimib.” Ühtlasi nendib Kasar, et Põhja-Tallinna helikeel pole eriti huvitav.

Naishääl mõjub

Tõsi, Cool D ja A-Rühma ühiskonnakriitikat ega Toe Tagi irooniast Põhja-Tallinna tekstidest ei leia. Küll aga leiab bändist meloodilisi refrääne toetava naislaulja. „Naishääl

mõjub,” kinnitab Kasar, tuginedes aastatetagustele kogemustele koostööst Hannaliisa Uusmaga.

Ehk ongi Põhja-Tallinna fenomeni saladuseks oskus tabada ära ja kombineerida

toob meelde Kelly Family taolised kristlikud perebändid.

Kas Põhja-Tallinn on siis sült? „Kui võtta aluseks teaduslik terminoloogia, siis süldimussi teevad bändid, mis käivad esinemas võrastel sünnipäevadel ja pulmades,” ütleb Erik Morna. „See on muusikatööstuse haru terves maailmas, millele Eestis on selline lahe nimi antud. Et bändid, kes esinevad seal, kus on pidudel pikad süldilauad. See on põhimõtteliselt meelelahutus-

Vana kooli proffidele on nad sama ärritavad nagu Jam ja Terminaator omal ajal.

Jarek „Chalice” Kasar: „Häbi kuulata ei ole ja see on Eesti räpi juures suur asi.”

muusikalisi ja imagoloogilisi elemente, mis lihtsalt toimivad? *Nu-metal*’i stiilis struktuur – vaikne/räpitud salm ja vali/lauldud refrään – kordub laulust laulu. Harmooniad on tuttavlikult lihtsad. Refraaniteksid on meelde jäävad ja räpikohad pole konkreetse sõnumiga, vaid räägivad kõigiga kõigest. Täiselektroonilistele loopõhjadele *live*-bändi eelistamine paneb esinimesed elama. Lastekoor sulatab konservatiivsemat publikut. Kirikus filmitud ja jõulukuul avaldatud „Meil on veel aega”

lik muusika. Aga ma kahtlen, kas Põhja-Tallinn läheks kuhu iganes joomise taustaks soovilugusid mängima.”

Kandvalt jääb kõlama mõte, et Põhja-Tallinn on kogupereräpp, hiphop, mis on keskmisele popipublikule söödavaks lahjendatud. Prototüübiks on olnud Tommyboy ja Külalised. „Minu meelest ei tohiks neid nuhtluseks nimetada, nad on väga tublid olnud,” võtab Kasar bändi kaitseks sõna. „Häbi kuulata ei ole ja see on Eesti räpi juures suur asi.”

PLAADIVEERG

ROKK
Soundgarden

„King Animal”

Grungekuningad teevad oma uue albumiga kõigile silmad ette. Filigraansuseni lihvitud lood, mitte ühtki teravat nurka ega niisama keevitamist. Chris Cornelli sõnad, mis alles pärast mitmendat kuulamist pärale hakkavad jõudma, on siiralt sügavad, mitte tänapäeva võlt-silt diibid. Kuigi meestele on ette heidetud, et nad on koos, kuid nokitsevad kõrvalt sadu teisi projekte, siis minu jaoks kooslus funktsioneerib ja sellest piisab. Võib ju vinguda, et eks see kõik üks haltuura ole, aga peab tõdema, et Soundgardeni meeste ülessoojendatud supp viib keele alla. **Maigi Varusk**

ELEKTRO-FUNK
Kali Briei

„The Moon Ghost”

Mäletan siiani värskest ja elavalt vaimustust, mis tekkis kolm aastat tagasi Kali Briei x Hommiku esimest EP-d „Breakfast EP” kuulates. Eelmise aasta „Homewrecker” tagantjärele mõeldes eriti ajukurdusid ei raputa, aga „The Moon Ghost” – hoopis teine iva. Algas võib küll olla eestlaslikult rahuliku keermega elektroonilisele „Future Electricule” järgnevad „Love Train” ja „Hello (Show Me Your Lights)” on väga urbanistlikult tantsulised. Kuigi Briei biit on hea, korjavad just vokalliga lood selle hoo üles. Ja aina paremaks läheb, kusjuures Kuu ja kosmos on Kali Briei kujutluses palju maalähedasemad kui enamik atmosfäärilist muusikat. **Tiiu Laks**

ESTRAAD
Tony Bennett

„Viva Duets”
Oh jeebus, kas 86-aas-

tasel Tony Bennettil on väga igav või plaadiffimal peenike pihus, sest see duettide plaat on küll kontseptsiooni Kuldvaaikat väärt. Kontseptsioonile vihjab sõna *viva* – see on kaks plaaditüüpi duette latinoartistidega (nt Gloria Estefan, Christina Aguilera, Marc Anthony jt). Eelmine duettide plaat viis Bennetti vanima elusoleva lauljana Billboardi tabelisse – loo „Body and Soul” esitas ta koos Amy Winehouse’iga, kes plaadi ilmumise ajaks oli surnud. Käesolev malbelt swingiv duubelplaat ei vii teda mujale kui Ladina-Ameerika tuurile. Aga kes teab, äkki tahabki vanahärra vaid päikest ja kookosbikiinides fänni. **Tiiu Laks**

EESTI LAULU VÕISTLUS

Sõltumatud eksperdid kinnitasid Põhja-Tallinna laulu originaalsust

Võistluse „Eesti laul 2013” korraldustoimkond uuris kahtlusi, nagu ei vastaks Põhja-Tallinna lugu „Meil on aega veel”, mille autorid on Jaanus Saks, Mark Eric Kammiste ja Alvar-Risto Vürst, konkursi reglemendile. Meedias avaldatud kahtlustuste kohaselt sarnaneb lugu lubamatus mahus barokihelilooja Johann Pachelbeli teosega „Kanon D-mažooris”.

Korraldustoimkond pöördus eksperdiarvamuste saamiseks Eesti heliloojate liidu esimehe Olav Ehala ning helilooja ja arranžeerija Tauno Aints poole.

Ehala sõnul meloodia kattu- vust ei ole. „Ka harmoonia järgnevuses on vahe sees ning basipartii on hoopis teistsugune. Selline akordide järgnevus esineb tuhandetes lugudes,” selgitas ta.

Tauno Aints tunnistas, et sarnasust on, kuid samuti ka erinevusi. „Näiteks harmoonias, bassi liikumises, meloodia rütmis, instrumentatsioonis ja helistikus,” loetles ta. Aints hinnangul on kõige suurem sarnasus Pachelbeli kaanoni kolmanda ja neljanda taktiga, aga identne kokkulangevus puudub. **EPL**

EESTI AASTA PARIMAD SPORTLASED

Eesti ajakirjanikud valisid lõppeva aasta parimateks sportlasteks Heiki Nabi (vasakul) ja Kaia Kanepi (paremal). Parima treeneri tunnustuse pälvis Nabi treener Henn Põlluste ja parim võistkond

oli ajakirjanike arvates meeste paarisauerline neljapaat. Nabi teenis 173 poolthäält, Gerd Kanter kogus teisena 165 häält. Naistest kogus Kanepi 173, Triin Aljand 160 häält. **Delfi**

EESTI TÕUSIS CURLING'U-EDETABELIS

Maaailma curling'u-föderatsiooni iga-aastases edetabelis tõusid nii Eesti mees- kui ka naiskond tänu heale tulemusele hiljutisel EM-il. Eesti meeskond on nüüd 46 riigi seas Belgia järel ja Aust-

ria ees 26. kohal, naiskond on 39 riigi seas Uus-Meremaa järel ja Poola ees 21. positsioonil. Edetabelit juhivad meeste arvestuses Kanada ja naiste arvestuses Rootsi. **Delfi**

Mõne suure ees sulgub veerandfinaali uks

Kommentaar

Aet Süvari
toimetaja

Meistrite liiga kaheksandikfinaalide loos lubab ülipõnevaid vastasseise juba talvel – tibusid aga loetakse kevadel.

Meistrite liiga loosimine on taas kord selja taga ning klubid kaheksandikfinaalideks paari pandud. Mõneti on hea, et juba nii varases järjus näeme gigantide duelle ja et mõni suur klubi seetõttu veerandfinaali seekord ei jõuagi. Meistrite liiga põnevuse seisukohalt oleks kahtlemata parem, kui võimalikult palju magusaid heitlusi leiaks aset kuni finaaliini välja. Teisalt, kes oleks osanud mõeldud aastal ennustada, et Küprose tilluke APOEL pääseb kaheksandikfinaalist Lyoni vastu edasi? Ka näis Barcelona ülemvõimu arvestades kahtlane, et kohati ühte, kohati mõlemat jalga lonkav Chelsea võiks neid poolfinaalis võita ning et pärast seda võiksid nad veel finaalis alistada heas hoos olnud ja Madridi Reali välja lülitanud Bayerni. Ometi nii läks ja põnevus ei lõppenud.

Real ja ManU heitlus

Ka sel aastal on paratamatu, et veerandfinaali ei jõua kindlasti üks kahest suurest klubist – Madridi Real või Manchester United –, kellele hoiavad põialt ka paljud Eesti futisõbrad. Eriti põnevaks ja magusaks muudab selle heitluse tõsiasi, et need kaks klubi pole omavahel võitluslikus matšis kohtunud juba peaaegu kümme aastat! Vi-

Endine inglise koondislane Steve McManaman tõmbas eilses loosis ManU lipiku. Foto: AFP/Scanpix

mati mängisid nad 2003. aasta kevadel Meistrite liiga veerandfinaalis, kus Real alistas ManU väravaterohkete kohtumiste tulemusena kokkuvõttes 6 : 5. Millist duelli näeme tänavu nende klubide vahel? Kuidas reageerib Manchesteri publik „kadunud poja” Cris-

tiano Ronaldo tagasitulekule Old Traffordile?

Või võtkem teine ülipõnev paar – AC Milan ja Barcelona. Kuna Milanis mängib päris mitu Itaalia koondislasi ning Barca omakorda on tulvil Hispaania koondislasi, on esiteks EM-i järelkajana õhus valusat

rivaliteeti. Kindlasti ei taha Itaalia klubi seekord leppida mingi alandava kaotusega.

Kokkuvõttes võib öelda, et meid ootab ees järjekordne põnev jalgpallikevad. Oleks ka tore, kui näeksime taas veerandfinaalis mõnda üllatajat – miks mitte Glasgow Celticut. **•**

EUROOPA LIIGA LOOSIPAARID

1/32-finaal

●● Borissovi BATE – Fenerbahce
●● Milano Internazionale – CFR Cluj
●● Levante – Pireuse
●● Olympiakos
●● Peterburi Zeniit – Liverpool
●● Kiievi Dinamo – Bordeaux
●● Leverkuseni Bayer – Benfica
●● Newcastle United – Harkivi Metalist
●● Stuttgart – Genk Racing

●● Madridi Atletico – Kaasani Rubiin
●● Amsterdami Ajax – Bukaresti Steaua
●● Basel – Dnipro
●● Mahhatškala Anži – Hannover
●● Praha Sparta – Chelsea
●● Mönchengladbachi Borussia – Rooma Lazio
●● Tottenham Hotspur – Lyon
●● Napoli – Viktoria Plzeň

MEISTRITE LIIGA

Kaheksandikfinaalid

Istanbuli Galatasaray – Gelsenkircheni Schalke; Glasgow Celtic – Torino Juventus; Londoni Arsenal – Müncheni Bayern; Donetskis Šahtar – Dortmundi Borussia; AC Milan – Barcelona; Madridi Real – Manchester United; Valencia – Pariisi Saint-Germain; Porto – Málaga

Flora noortetöö juht Norbert Hurt

Foto: HÜJK Emmaste

Flora otsib uusi treenereid

Jalgpall

Kuigi hiljuti lahkus FC Flora pikaegne noortetreener Zaur Tšilingarašvili Nõmme Kaljuse, pole Floral klubi noortetöö juhi ja duubelmeeskonna peatreeneri Norbert Hurda sõnul noortetreenerite üleküllust. Tšilingarašvili lahkumist põhjendas Hurt FC Viljandi meeskonna taandumisega – just selle Flora tütarklubi treener oli Tšilingarašvili. „Kuna Viljandi likvideeriti, kadus tal selles mõttes ka töökoht. Põhikohad olid täidetud ja me saime talle ainult alternatiivset tööd pakkuda, kuid neid ta ei

soovinud,” rääkis Hurt, kelle sõnul täiustavad nad praegu samm-sammult noortetreenerite gruppi. „Meile on tulnud juurde sellised noortetreenerid nagu Jürgen Henn ja Dmitri Ustritski, naistega hakkab tegelema Richard Barnwell. Vähemalt ühte noortetreenerit on meil veel juurde vaja.”

Tema sõnul ei tähenda see, et Floras on treenerite seas käsil verevahetus. „Meile lihtsalt tuleb inimesi juurde – ära pole me kedagi saanud. Peale Zauri on läinud ainult Aivar Lillevere, kes samuti lahkus omal soovil Viljandi Tuleviku peatreeneriks.” **• Aet Süvari**

Messi polnudki Argentina parim

Valimised

Barcelona vutitähk Lionel Messi võib ju olla paugutanud lõppeval kalendriaastal 90 väravat ja pannud sellega jalgpalliavalikkuse enda suurepärasusest veelgi rohkem rääkima, ent nii uskumatu kui see ka ei ole: Argentina parima sportlase tiitlit imeline aasta ei andnud.

Lõuna-Ameerika riigi ajakirjanikud valisid maa parimaks hoopis profipoksi WBC-sarja keskkaalu maailmameistri Sergio Martíneze. Paremustabelis kolmandaks jäanud Messit edestas veel ka taekwondo-äss Sebastián Eduardo Crismanich, kes tõi Argentinale Londoni olümpiamängudelt ainsa kuldmedali. See-eest pälvis Messi parima väljaspool Argentinat mängiva sportlase tiitli.

Sarnaselt vutitähhega jäi

oma maa parima sportlase tiitlit ilma ka viimase kolme aasta vormel 1 maailmameister Sebastian Vettel. Autasu näpas tema nina alt Gerd Kanteri suur konkurent ja tänavu nii Helsingi EM-il kui ka Londoni olümpial kuldmedali võitnud Robert Harting. Naiste seas pälvis tunnustuse praeguseks sportlaskarjäärile jooe alla tõmmanud laskesuusataja Magdalena Neuner.

BBC parima autasu pälvis esimese britina Tour de France'i võitnud Bradley Wiggins. Rahvahääletusel kogus ta 30,25% hääli, mitmevõistleja Jessica Ennis oli 22,9%-ga teine. Kokku oli hääletajaid üle 1,6 miljoni. Aasta edukaim on valitud ka Šveitsis, kus oma viienda päev võitis Roger Federer. Tenniseässa lähim konkurent oli mürdmaasusataja Dario Cologna. **• EPL**

Andres Sõber: Tarvas annab igal juhul kõva vastupanu

Korvpall

Täna kell 21 kohtuvad karikavõistluste poolfinaalis vanad tuttavad Rakvere Tarvas ja Kalev/Cramo. Viimati võtsid meeskonnad teineteiselt mõutu kuu aega tagasi, kui Tarvas valmistas Saku suurihallis suurüllatuse ja alistas kalevlas-

sed koguni 95 : 69. Kas täna kordub sama? „Nii ei hakkaks küll rääkima, viimasel ajal on meil mängu ka nii palju olnud. Arvan, et tähtsaim on, et saame täna [eile] atra seada ja igal juhul anname kõva vastupanu,” ütles Rakvere Tarva peatreener Andres Sõber.

Ta lisas, et on küll Kalev/

Cramot uue treeneri Alar Varkra kae all mängimas näinud, ent võrreldes Aivar Kuusmaa stiiliga suuri muudatusi nime-tada polevat võimalik. „Mis seal ikka nii muutunud on? Teatud meestel on uue peatreeneri tulekuga hasart vähe kõvem, aga muud mitte,” lausus Sõber.

Teise karikafinalisti selgitavad kell 19 algavas kohtumises Tallinna Kalev ja TYCO Rapla.

Tartus A. Le Coqi spordimajas toimuvaid tuliseid korvpalliduelle on huvilistel võimalik jälgida ka Delfi vahendusel. Portaali kannab üle mõlemad meeste poolfinaalid ning pronksikohtumise ja finaali. Ülekandeid kommenteerib Ivar Jurtšenko. Peale selle näitab Delfi otsepidi, kuid ilma kommentaarita noorteklasside ja naiste finaale. **• Pärt Talimaa**

RONALDO = MESSI

ManU peatreener Sir Alex Ferguson usub, et endine hoolealune Cristiano Ronaldo (pildil) on Lionel Messiga võrdne mängumees, sest mõlemad on oma generatsiooni parimad jalgpallurid. **Delfi**

SOKU HEA MÄNG

Sten-Timmu Soku koduklubi Olimpi alistas Gruusia meistri-liigas STU Tbilisi 96 : 75. Sökk viskas 23 minuti jooksul 14 punkti, tegi viis korvisööti ja võttis maha neli lauapalli. **Delfi**

SUUREL SLÄMMIL JAGATAKSE ROHKEM RAHA

Järgmise aasta esimese tennise suure slämmi turniiri Austraalialahtiste korraldajad suurendasid auhinnaraha rekordtasemele. Avaringis kaotanud mängija teenib nüüd 29 000 USA dollarit ning teises ringis kaotanud tennisist 45 500 dollarit. Seda on pea 30% enam kui tänavuse aasta turniiril. Auhinnaraha kasvas ka kvalifikatsiooniturniiri mängijatel. **ERR**

ŽALGIRISE VÕIT

Korvpalli VTB Ühisliiga B-alagrupi üheksandas voorus alistas Kaunase Žalgiris võõrsil Krasnojarski Jenissei 99 : 64. Leedu klubi resultatiivsem oli Mario Delas 19 punktiga. **ERR**

Toomas Tõnise: dopingukaristusi tuleb spordis veelgi karmistada

Intervjuu

Jaan Jürine
reporter

Eesti olümpiakomitee uue asepresidendi Toomas Tõnise sõnul ei tohiks alahinnata saavutusi ühelgi spordialal.

●● **Toomas, keda sina näed oma mantlipärijana ehk EOK järgmise peasekretärina?**

Valitav inimene peab olema tööle 100% pühendunud, süvenemis- ja üldistamisvõimeline, nii hea pinge- kui ka rutiinitaluvusega. Ta peaks olema hea suhtleja ja esineja, nii organisatsiooni sees kui ka väljapoolle. Ta peab tundma kalendrit ja kella, lubama pigem vähem, aga alati täitma lubatud. Ja kõige olulisem: mõistma ühiskonna ja spordi toimimist, armastama sporti. See amet ei ole lihtsamate seast, küll aga väga huvitav.

●● **Sind peetakse informeerituimaks inimeseks Eesti spordis. Sinu arvutis sisalduvast kõneldakse imelugusid. Millal hakkasid infot koguma?**

Info valdamine tuleneb meie spordielus pikalt tegutsemisest. Pean ennast päris süsteemseks inimeseks, talletan arenguid kirjeldavaid arve, püüan analüüsida. Arvutisse on selliseid arenguid ja analüüse piisavalt palju kogunenud, kuid eks see arvuti sisu toimib ikka inimese kaudu.

●● **Kui palju Eesti spordis üldse raha liigub? Kuigi mõistan, et absoluutse täpsusega ei saa seda numbrit leiduda isegi su arvutimälus.**

Kogusumma on umbes 120 miljonit eurot. Kui see summa lahterdada, tuleb kohalikest omavalitsustelt 45 miljonit, keskvõimult, kultuuri- ja haridusministeeriumilt, kulkalt jm 22 miljonit, teist sama palju sponsorlusest, 20 miljonit liikme- ja muudest maksudest, 11 miljonit majandustegevusest ja välistoetustest. Selle 120 miljoni sees ei ole perede „sportlikke” eelarveid, varustusele või turismile minevat raha, samuti koolide kehalise kasvatusel või jõustruktuuride spordikulusid.

●● **Ilmselt ei tule lähiaastail raha juurde, pigem võib see väheneda. Kuhu Eesti sport liigub? Jääb ta ellu?**

Kindlasti. Raskeimad ajad

Toomas Tõnise peetakse Eesti spordi informeerituimaks meheks.

Foto: Rene Suurkaev

ELULOOList

Toomas Tõnise

Sündinud 24. oktoobril 1952
Tallinnas

Haridus:

1971 Tallinna 2. keskkool, 1976 TPedI kehakultuuri eriala, 1971 Tallinna 2. keskkool

Saavutusi:

5. koht NL-i noorsoomängudel 1973, medaleid Eesti meistri-võistlustelt. Kuulus Eesti koon-disse 1971–1979.

Töö:

2012 Eesti olümpiakomitee ase-

president, 2000 EOK peasekretär, 1990 Eesti spordi keskliidu peasekretär, 1990 ESG direktor, 1986 Eesti NSV LNSK direktor, 1984 spordikomitee spordivalitsuse juhataja asetäitja, 1980 spordikomitee osakonnajuhataja, 1979 KSMK treener, 1978 Kalevi treener, 1972 Kalevi treener-instruktor
Rahvusvaheliselt:
2011 Euroopa Komisjoni spordialaste eksperdirühmade liige, 2010 Euroopa olümpiakomitee liige jne.

olid 2009–2010, kus buumi-aastate rahanumbrid kiirelt kahanesid. Need ajad elasime üle. Praegu on sissetulekud taas kasvule pööranud, nii kohalikest omavalitsustelt, riigi keskvõimult kui ka eratoetajatelt.

●● **Saime tänavu olümpiaaladel täiskasvanute tiitlivõistlustel viis individuaalset ja kaks võistkondlikku medalit, mida on näpuotsaga, kui võrrelda mitteleolümpiaalade mäetäiega. Miks on need proportsioonid nii paigast ära?**

Eesti spordiregistri andmetel on spordiklubides olümpiaaladega tegelejaid harrastajate

üldarvust 57%. Olümpiaalade medalivõite on praegu-seks 126-st kokku 18 ehk 14%, täiskasvanutel 73-st seitse ehk 10%. Emapilgul on see proportsioonist väljas küll, aga me ei tohi alahinnata saavutusi ühelgi spordialal. Muidugi, konkurents, rahad, televisiooni ja meedia huvi olümpiaalade ja neid ümbritseva suhtes on tunduvalt suuremad. Olümpiaaladel ihaldetakse läbi lüüa, kuid edu on seal palju raskem tulema ning läheb ka kallimaks.

●● **Põletavaim probleem Eesti spordis? On see treenerite töö tasustamine? Midagi veel?**

Inimesed näevad erinevaid probleeme. Minu jaoks on kolm olulisemat lastele enama ja asjatundlikuma spordiõpetuse andmine, spordiorganisatsiooni haldussuutlikkuse kasvatamine ja treenerite aus tasustamine.

●● **Kuidas suhtud dopinguvastasesse võitlusesse? Üha rohkem kostab hääli, mis pakuvad, et dopingained võiks vabaks lasta, las igaüks tegeleb tippspordiga omal vastutusel. Ei mingil juhul! Dopinguvastane võitlus teeb spordi puhtamaks. See on väärtushinnangute küsimus ja kasvatuslik tegevus. Kas sport on asi iseeneses või vahend inimeste kujundamisel, paremaks kasvatamisel? Minu arusaam on ühene: dopingule kindel „ei” ja dopingukasutamisest tulenevad karistused võimalikult karmiks.**

●● **Oled seotud paljude rahvusvaheliste mitteriiklike spordiorganisatsioonidega. On need rohkem auametid või on seal**

120 miljonit eurot on see summa, mis aastas Eesti spordis ringleb.

taga ka sisuline pool koos ajakuluga?

Olen neid ikka tõsiselt võtnud ning sealt häid sõpru ja kolleege leidnud, palju kasulikku õppinud, üht-teist tasapisi üle toonud. Pühendusin rahvusvahelisele tööle eelkõige 1990-ndatel, muutuste perioodil. Olulised olid või on tegelikult kõik need organisatsioonid omas ajas – Euroopa Nõukogu ja ENGSO 20 aastat tagasi, Euroopa Komisjon ja Euroopa olümpiakomitee praegu. Samas pean mõn-

NOORUS

Alustas viievõistlejana

Toomas Tõnise noorpõlve lemmikala oli moodne viievõistlus, mida toona nimetati veel kaasaegseks viievõistluseks.

„Tallinna 2. keskkoolis oli kehalise kasvatusel õpetajaks markantne Aleksander Prikk, kes nõudis, et iga poiss peab käima trennis. Kui ta minult küsis, mis ala tahaksin teha, proovisin kaval olla ja valisin enda arvates ühe lihtsama – laskmise,” meenutab Tõnise. „Prikk oli aga veel kavalam. Kuna klassivend Raivo Russmann oli juba viievõistluses, soovitas Prikk minulgi proovida. Olin siis paras paksuke, mänginud natuke tennist ja ehitanud mudellennukeid. Aga ala hakkas meeldima.”

ma, et kuigi kõik Eesti spordiliidud on rahvusvaheliste liitude liikmed ja osalevad jõudumööda võistlustel, oleme vähe panustanud ja olnud väheedukad juhtorganitesse kuulumisel.

●● **Põhikirjaliselt on EOK tähtsaim ülesanne delegatsioonide viimine olümpiamängudele. Olümpiakoondise valmistavad ette teised, EOK-l on abitaja ja innustaja roll. Kas näed siin vastuolu?**

EOK on viimase kolme olümpiaatsükliga palju muutunud. Pärast ühinemist Eesti spordi keskliiduga on EOK spordiliikumise katusorganisatsioon. Ja mida haldussuutlikumad ning saavutuslikumad on EOK liikmesorganisatsioonid, seda tõhusam on EOK.

Nii et ei mingit vastuolu – on ühised huvid, mõistlik tööjaotus ja tegutsemine oma pädevusvaldkondades. ●

Vaata rohkem digilehest
●●● ajaleht.epl.ee

Täna Delfi Spordis: Vaata otseüle kandeid Eesti korvpalli karikavõistluste Final Fourit!

kuulutus.lehed.ee | Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil **kuulutus.lehed.ee**, e-postiga **anni.koppel@lehed.ee** ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

"SÖRMUSTE ISANDA" TRILOOGIA LAVASTAJALT

KÄÄBIK

OOTAMATU TEEKOND

MS6

Saal 1 HFR 3D	11:30(ainult E)	13:55(R,T)	15:25(ainult E)	17:50(R,T)	20:15(ainult K)	21:45(R,T)
Saal 1 HFR 3D	12:15(L,K,N)	13:25(ainult P)	16:15(L,K,N)	19:45(ainult P)		
Saal 2 HFR 3D		12:15(R,E,T)	16:15(R,E,T)	20:15(R,P,E,T)		
Saal 2 HFR 3D	13:55(ainult L,N)	17:50(ainult L)	20:45(ainult N)	21:45(ainult L)		
Saal 5 3D				18:40(ainult E,T)		
Saal 6 3D				18:40(ainult K)		
Saal 7 3D	14:45(v.a. P)	17:15(ainult P)	18:40(R,L,N)	21:00(ainult P)		
A.Le Coq Sviit 3D				19:50(R,T,N)		

*A.Le Coq Sviidi seansid tööpäeviti alates 17:00, nädalavahetustel ja pühadel 13:00

Piletihinnad: E-N ja reede kuni kl 18:00 tavapilet 4,50€/lastepilet 2,50€, 3D-pilet 5,00€/lastepilet 3,50€. E-N alates kl 18:01 tavapilet 5,00€/lastepilet 2,70€, 3D-pilet 7,00€/lastepilet 3,70€. Reede (alates 18:01), L-P ja riiklikel pühadel tavapilet 6,50€/lastepilet 2,90€, 3D-pilet 8,00€/lastepilet 3,90€. A.Le Coq Sviit E-N pilet 17€. R-P pilet 21€

EELINASTUSED!

Saal 2 eesti k! 14:40(ainult P) 18:10(ainult N)

Saal 3 vene k! 11:30(ainult L)

Saal 6 vene k! 15:30(ainult P)

Saal 6 eesti k! 13:00(ainult L)

KALAPOEG NEMO

KINODES 21.12. 3D

LINDPRIID, KELLEST SAID KANGELASED

K14

TOM HARDY SHIA LABEOUF JASON CLARKE GARY OLDMAN JESSICA CHASTAIN GUY PEARCE

LINDPRIID

BestFilm.EU

Saal 3	22:15
Saal 7	12:10(v.a. P)
Saal 8	15:20 18:00

TOM CRUISE ON JACK REACHER

KINODES 28. DETSEMBRIST

AEROAUTOD

Saal 3 3D eesti keeles! 15:50

Saal 9 2D vene keeles! 12:30 16:50

TULEGA TULE VASTU

Saal 3 20:05(v.a. K)

Saal 6 22:15(ainult K)

KUI JÕULUMEESE ALLA SAJAB

Saal 4 eesti keeles! 11:20 15:55

SEENELKÄIK eesti keeles, venek sub! L

Saal 4 18:05 20:10

DEEMONID eesti keeles! K14

Saal 4 13:30 22:05

ÖNNETERAAPIA K12

Saal 5 21:00(v.a. R,E,T)

SUHETE MÄNGUVÄLJAK MS12

Saal 5 18:30(v.a. E,T,K) 22:10(E,T,K)

Saal 6 21:10(v.a. L)

Coca-Cola PLAZA

www.forumcinemas.ee
mobile.forumcinemas.ee

INFO TELEFONILT 1182

DŽUNDEL MS12

Saal 5 2D 11:50 16:20

Saal 7 2D 22:20(v.a. P)

PILVEATLAS MS12

Saal 6 12:00(v.a. L) 17:45(v.a. K)

VIDEVIKU SAAGA: KOIDUKUMA OSA II

Saal 8 12:45 20:30

HOLY MOTORS K12

Saal 9 21:15

360 MS12

Saal 9 14:25 18:45

SEITSE PSÜHHOPAATI K14

Saal 10 22:00

ARGO K12

Saal 10 16:25

007 SKYFALL MS12

Saal 10 13:15 19:00

TÄNA KINOS ARTIS:

ARTIS KUNST ON KINOS

EUROPA CINEMAS MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

LUSTLIK JÕULUFILM SUURTELE JA VÄIKESTELE

Kui jõulumees alla sajab

EESTI KEELES

11:00 14:00

HABEMUS PAPAM MEIL ON PAAVST

16:30

360

18:30 20:45

Võluhõbe 2: Jaht jõulusarvele - 2D versioon, eesti keeles	10:20 13:30	Eksitus	18:00
Kui jõulumees alla sajab - eesti keeles	11:00 14:00	360	18:30 20:45
Publiku soovil taas ekraanil: Deemonid	15:30	Teel põhja	20:30
JÕULU-ERI: Habemus papam - meil on paavst	16:30		

www.kino.ee | Estonia pst. 9, Tallinn | Solarise keskus | Tel. 663 1380

www.kinosoprus.ee | Vana-Posti 8, Tallinn | Tel. 644 1919

TÄNA KINOS SÕPRUS:

KINO »SÕPRUS«

EUROPA CINEMAS MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

PARIS KINO - AASTAST 1955

HOLY MOTORS

LEOS CARAX'i FILM

07.12.2012

17:30

Holy Motors	17:30
Ladina- Ameerika filmid: Tony Manero	20:00
Uus film	22:00

Vaata kino Sõprus nädalakava www.kinosoprus.ee

Danske Bank Jazzis uued standardid

19.-28.04.2013

JAZZKAAR

HENNESSY kutsub: 25. aprill Merepaviljon

GREGORY PORTER (USA)

26. aprill Nokia Kontserdimaja

CHARLES LLOYD NEW QUARTET (USA)

27. aprill Merepaviljon

HIROMI (JAAPAN)

Parim jõulukink - särav muusikaelamus kevadeks!

Piletid müügil Piletilevi ja Ticketpro müügikohtades. Jazzkaare info 666 0030 ja piletid@jazzkaar.ee. Piletid soodsad 31. detsembrini! www.jazzkaar.ee

KAF ERGO ●●● EestiPäevaleht

Jazzkaar 2013 PEAESINEJAD!

SEADUSEL ON PIIRID.
TEMAL MITTE.

TOM CRUISE ON
JACK REACHER

ALATES 28. DETSEMBRIST

Tütarlastekoori Ellerhein
jõulukontsert KULLO
Tallinna Huvikeskus Kullo

Niguliste muuseum-
kontserdisaal
22. detsember 2012
kell 14 Piletid 6/4 €

Siil otsib ulualust
Claudia Rösen

Nii aitan loomadel talve üle elada

Maalehe Raamat

Siil otsib ulualust
Nii aitan loomadel talve üle elada
Claudia Rösen

Talveparadiis aias
Õnnelikud linnud toidumajakeses, siili mugav magamistuba haokuhja all, orava pelgupaik vana viljapuu oõnsuses...

Kõiki neid loomi võite talvise külalistena õige lihtsalt oma aeda meelitada ja neid külmal aastaajal teadlikult abistada.

Raamatud on saadaval raamatupoodides üle Eesti või tellides www.healugu.ee

2012. aasta Ekspressi päkapikud äppidena

Areenis aasta albumite edetabel. Kuula digilehest lugusid!

Ekspress paljastab: Reformi-erakonna helde ämm ongi olemas

13. detsember 2012

EESTI EKSPRESS

Telli nüüd Eesti Ekspress ja sõida Pekingisse!
Vaata www.ekspress.ee/avastamaailma

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam!

Telli kuulutus Eesti Päevalehte, Eesti Ekspressi ja Maalehte ühest kohast!

Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu internetipangas.

kuulutus.lehed.ee

Reakuulutusi saab edastada ka e-postiga anni.koppel@lehed.ee ja kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Lisainfo telefonil 680 4506.

Maaleht EESTI EKSPRESS ●●● **EestiPäevaleht**

//// Eesti Kontsert

Hennessy aastalõpukontsert
L 29. detsember kell 19
Viljandi Pärismusmuusika ait
E 31. detsember kell 12
Estonia kontserdisaal
E 31. detsember kell 17
Vanemuise kontserdimaja
KLAASPÄRLIMÄNG SINFONietta
Natalie Clein (tšello, Suurbritannia)
Dirigent Andres Mustonen
Hennessy uusaastakontsert
P 30. detsember kell 17
Pärnu kontserdimaja
T 1. jaanuar kell 18
Estonia kontserdisaal,
EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER
Dirigent Paavo Järvi
Info tel Tallinnas 614 7760, Tartus 737 7537,
Pärnus 445 5800, Jõhvis 33 42 000, www.concert.ee

TALLINNA LINNATEATER

Festival Talveöö unenägu
17. – 21. detsembril

Tahame luua näitemängu, mis muudaks maailma (Tšilli)
19., 20., 21. detsembril 18.00

Viimane proov (Peruu)
19., 20. detsembril 20.00,
21. detsembril 18.00

Kassa: 66 50 800
www.linnateater.ee

TIPOLIIN KINNISVARABÜROO

VELJO TARVIS
tel. 5647 1516,
tel. 657 6301
veljo@tipoliin.ee
www.tipoliin.ee

OSTAME - MÜÜME - ÜÜRIME

TEIE KINNISVARA

- Kiire ja korrektne vormistamine.
- 15 a. tökogemus.
- Konsultatsioon tasuta!**

VEO- ja KOLIMISTEENUS

AEG KAUBELDA!

Holmes & Meyers kutsub metsaomanikke läbi rääkima metsas planeeritavate raiete üle.

Ostame kasvava metsa raieõigust. Pakkuda võib lageraidest harvenduseni.

ERIPAKKUMINE! Pakume kasvava lepu eest head hinda.

Lõhutud küttepuid müük, tellimine: tel 600 5323

HOLMES & MEYERS
Metsasöbralik ettevõtmine
tel 5553 3064, 5554 0620
e-post info@holmesmeyers.eu

Laen

Laen kinnisvara tagatisel.
ASA&O LaenuGrupp. Tartu mnt 29
Tln. 648 6083 www.aolaenu.ee
Tutvuge tingimustega, konsulteerige asjatundjatega.

Müük

- Müüa lõhutud kuivad ja märjad küttepuid. Tel 509 2933
- Müügis palju kasutatud kontorimööblit. Defekte võib ka leiduda. Tähetorni 21-j Tall. E-R 10-17 Kauplusladu APUNES OÜ

Teenused

- KAARDID ENNUSTAVAD
Tel 900 1727 24 h, h 1,09 €/min
www.ennustus.ee
- NÕUANDELIIN tel 900 5020.
Kui elumure vaevab ja vajad hingeabi, anneme soovitusi. Vastame eraelu, töö ja tervise küsimustele. Kõnehind 0,97 €/min.

Tervis

- Keha trimmi Olimpi toidulisanditega: www.olimp.ee

Ost

- Reval Antiik ostab vanu maale, münte, kuld- ja hõbeesemeid, märke, mööblit, raamatuid, jms. Pakkuda võib kõike, mis tundub olevat vana. Müüri vahel 2, 644 0747, 511 8825.

Töö

- Eesti perekond Brüsselis otsib au paari 9 ja 11 aastasele lapsele. Nõutav inglise ja/ või prantsuse keele oskus ning B-kategooria juhiluba.
Kontakt: hitiirmaa@hotmail.com

Teated

- Saku Vallavalitsus teatab: Saku Vallavalitsuse 11.12.2012. a korraldusega nr 1063 otsustati 28.08.2007 a korraldusega nr 869 algatatud Saku alevikus Teaduse tn 2 ja Saku-Tõdva maantee vahelise ala detailplaneeringu puhul jätta algatamata keskkonnamõju strateegiline hindamine, kuna analüüsid põhjustel eeldatav oluline keskkonnamõju puudub. Detailplaneeringu ülesanne on ehitusõiguse määramine spordihoonel ja põhikooli ehitamiseks. Planeeringuala suurus on ca 3,2 ha. Vt <http://sise.sakuvald.ee/dp/>
- Saku Vallavalitsus teatab: Alates 2.01.2013. a kuni 15.01.2013. a on tööaegadel Saku Valla Maja (Teaduse tn 1, Saku) teise korruse stendil avalikul väljapanekul Saku valla Kiisa aleviku Metsavahi kinnistu osa detailplaneering. Planeeringu ülesanne on kinnistu osa kaheks elamukrundiks jaotamine, hoonestusala piiritlemine ning ehitusõiguse määramine kahe üksiklamu ehitamiseks. Planeeringuga haaratud maa-ala suurus on ca 6850 m². Planeeringuga saate tutvuda ka Saku valla kodulehel <http://www.sakuvald.ee/26446>
- Saku Vallavalitsus teatab: Alates 2.01.2013. a kuni 15.01.2013. a on tööaegadel Saku Valla Maja (Teaduse tn 1, Saku) teise korruse stendil avalikul väljapanekul Saku valla Saku aleviku Männi tee 8 kinnistu detailplaneering. Planeeringu ülesanne on kinnistu kaheks krundiks jaotamine, hoonestusala piiritlemine ning ehitusõiguse määramine, lisaks olemasolevale, uue üksiklamu ehitamiseks. Planeeringuga haaratud maa-ala suurus on ca 2900 m². Planeeringuga saate tutvuda ka Saku valla kodulehel <http://www.sakuvald.ee/26446>
- Lääne prefektuuri Rapla politseijaoskond tuvastab kolme leitud sileraudsete püsside Toz-66 kal 16 nr 139427, 36792 ja 142694 ning sileraudse püssi Liege kal 16 nr 24862 omanikke. Relva omanikel või valdajatel pöörduda kuue kuu jooksul kuulutuse ilmumise päevast Lääne prefektuuri Rapla politseijaoskonda tel 489 2934.

Mälestame oma kauaaegset kolleegi
REET KUUBI
ja avaldame kaastunnet lähedastele
Tarbijakaitseamet

VAIKE VIKLOO
Mälestame endist kolleegi
Töökaaslased
keskkonnastatistikud Kaia, Eda, Jüri ja Matti

Eestimaa Spordiliit Jõud mälestab kauaaegset spordijuhti
VALDEK LÕUKU
ning avaldab kaastunnet omastele

Südamlik kaastunne õpetaja Tuuli Tammemetsale
VANAEMA
kaotuse puhul
Saue gümnaasium

Mälestame oma armsat ja vahvat kolleegi
PEEP VILJAMÄED
Meie sügav kaastunne Helenile, Ültele, Ruthile, Maidule, emale, isale ja Liisile
sõpruskond
Teleteatri päevilt

Päev õhtule laskus...
ja lõppes elurada...
Anti Kalamees, südamlik kaastunne Sulle kalli
EMA
surma puhul
Töökaaslased
Eesti Hotelli- ja Turismikoolist

Muld matab maised mured, aeg viib kaasa pisarad
Kalmule viib küünlatule, meenutades lahkunut
OLEV RANNIK
1943-2012
Harjumaa Spordiliit

Mälestame oma armsaid vanemaid
LEILA JA VOLDEMAR KUTSARIT
100. sünniaastal
Tütred

TELEVISIOON

ETV

06.55 Terevisioon

08.55 Draamasari Holby City haigla: Elu läheb edasi (Inglise 2002)

09.55 Terevisioon*

11.55 MI*

12.25 Muusikadokk Queen. Days Of Our Lives, 2/2 (Inglise 2011)*

13.25 Ilus maa: Laste folk*

13.35 Ajalik ja ajatu (subtiitritega)*

14.10 ETV kuld: Pop, 1*

14.40 Kapital*

15.10 Mõistlik või mõttetu, 2/4*

15.35 Reisisari Reisile minuga: Aasta reisid*

16.00 Draamasari Holby City haigla*

17.00 Aktuaalne kaamera

17.10 Draamasari Õnne 13 (Eesti 2005)

17.40 Draamasari Südameasi: Selline on elu (Heartbeat, Inglise 2006)

18.30 Aktuaalne kaamera

19.00 Ringvaade

19.35 Köögikodanikud

20.05 Von Krahl. 20 aastat puhast kunsti

21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm

21.30 Sport

21.40 Kaadris: Need vanad armastus-kirjad

22.00 Need vanad armastuskirjad (Eesti Telefilm 1992)

00.05 Pealtnägija*

01.00 Draamasari Südameasi: Selline on elu (Heartbeat, Inglise 2006)*

01.45 Ringvaade*

02.24 ERR-i uudised

KANAL 2

06.00 Punased roosid*, 407

06.45 Joonissari Garfield: Perekonnapiit. Virtuaal-Odeon

07.10 Joonissari Kasskoer: Unistuste gorilla

07.35 Joonissari Pisipõnnide seiklused: Palun viige Elmyra minema

08.00 Reporter*

09.00 Roosa teemant*, 15

10.00 Keelatud vili*, 28

11.00 Kodus ja võõrsil*, 5398

11.30 Kodutunne*

12.30 Teadmata kadunud: Mairo Klaar*

13.00 Sae ei ole üks*

13.30 Doktor Oz: Viis valu, mida ei tohi eirata

14.30 Komissar Rex: Nukumõrvar

15.30 Punased roosid, 408

16.30 Keelatud vili, 29

17.30 Roosa teemant, 16

18.30 Kodus ja võõrsil, 5399

19.00 Reporter

20.00 Kuldvillak

20.35 Aasta uudistejälgija

22.30 Unustamatu: Järgnev meri

23.30 Mängufilm Himude öö: Zombie-striparid (Zombie Strip-pers!), USA 2008)

01.20 Mängufilm Elu raudteel (Rails & Ties, USA 2007)

03.00 Reporter*

03.50 Mängufilm Önnistatud (Bless the Child, USA/Saksamaa 2000)

05.35 Saladused - kummituste eri*

TV3

06.15 Multifilm Gormiti

06.40 Multifilm Winxid

07.05 Multifilm Käsna-Kalle Kantpüks

07.30 Multifilm Monsuno

08.00 Kaunis Lola, 79*

08.55 Kirgede torm, 1534*

09.55 Vaprad ja ilusad, 6374*

10.20 Võimalik vaid Venemaal, 8*

10.50 Top Shop

11.05 Öhtusöök viiele 4, 49: Talunikelt jõuludeks*

11.35 Kõige naljakamad koduvi-deod*

12.05 Grace'i päästmine 2, 11: Elusad

13.00 Blondid veinimõisas 3, 3*

14.00 Kolmedokk: Kui reedel lõpeb maailm *

15.00 Vaprad ja ilusad, 6375

15.25 Selline on elu!: Lõpp agressioo-nidele!

16.25 Kaunis Lola, 80

17.25 Kirgede torm, 1535

18.30 Kõige naljakamad koduvideod

19.00 Seitsmesed uudised

19.30 Öhtusöök viiele 4, 50: Talunikelt jõuludeks

20.00 Mina, mu naine, naabrimees, 4

20.30 Blondid veinimõisas 3, 4

21.30 Castle 2, 20: Hiline hukkamine

22.30 KINO3: Mängufilm: Jackass 3,5 (Jackass 3, 5) USA 2011 komöö-dia

00.15 KINO3: Mängufilm Enne, kui saatan surmast sotti saab (Before The Devil Knows You're Dead) USA 2007 krimipõnevik

02.33 TV3play.ee uudised

02.35 Mängufilm Värav 2: unistused ellu (Goal II: Living The Dream) Inglise 2007 spordifilm

04.25 Selline on elu!: Lõpp agressioo-nidele! *

05.15 Seitsmesed uudised

05.40 Kirgede torm, 1019

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV 2

07.10 Animasari Kiisu Miisu enneolematud seiklused* **07.20** Tule õue!*

07.50 Seiklus-sari lidne leping **08.15** Lastetuba* **08.30** Kalailm, 28/29* **09.00** Ringvaade* **10.05** Jüri Üdi klubi* **11.00** Mahemaa, 3/4* **11.27** ERR-i uudised **16.40** Smallville: Projekt, Aries' (USA 2007)* **17.20** Smallville: Fantoom (USA 2007)* **18.00** Animasari Muumioru lood **18.20** Animasari Maša ja karu **18.30** Lastetuba: Meisterdame Mariga **18.45** Animasari Suursilm **18.55** Seiklussari lidne leping* **19.20** Aktuaalne kaamera (viipekeeles) **19.30** Aktuaalne kaamera (vene keeles) **20.00** Dokk-kaader Arktika viimased päevad (Islandi 2011) **20.50** Ilus maa: Muhu uisk **21.00** Eesti lood: Kaetajad (Eesti 2005) **21.30** Salatoimikud: saientoloogia (Scientology: The Ex-Files, USA 2010) **22.15** Erica: Minu päka all (Kanada 2010)* **23.00** Troonide mäng (USA 2012)* **23.50** Eesti TOP 7* **00.42** ERR-i uudised

Kanal 11

06.35 Pilvede all* **07.25** Saint Tropez: Mees-soost, mitmuses **08.30** Doktor Oz* **09.25** Doktor Oz: Piinlikud küsimused **10.20** Ellen*

KANAL 12

11.15 Superlapsehoidja* **12.10** Top Shop **12.25** Lihtne, kiire, maitsev!* **12.55** 10 aastat nooremaks USA* **13.25** Piinlikud kehad* **14.20** Südametukse, 39 **15.15** Südametukse, 40 **16.10** Superlapsehoidja **17.05** Naisteklii-nik, 55 : Liha ja veri **18.00** Doktor Oz: Vajalik operatsioon, mida tehakse liiga vähe **19.00** Pilvede all **20.00** Ellen **21.00** Mängufilm Romantiline reede - Kas tantsime? (Shall We Dance?, USA 2004) **23.05** Kamenskaja: Kan-natanu nimi -eikeegi, 2 **00.00** Reporter **00.50** Naistekliinik*, 55 : Liha ja veri **01.35** Pilvede all* **02.20** Saint Tropez*: Meessoost, mitmus-es **03.15** Doktor Oz*: Piinlikud küsimused **04.00** Doktor Oz*: Vajalik operatsioon, mida tehakse liiga vähe **04.40** Pagaripiigad: Linnas ja kodus **05.05** Reporter* **05.50** Talisman, 42

HOROSKOOP

JÄÄR Paljud tööd ja kohustused ajavad sind närvi. Võta kõike rahu-likumalt ja sa näed, et ka su töö muutuvad efektiivsemaks.

SÖNN Viibid oma sisemises kosmoses. Kuna oled äärmiselt sensitiivne, elad nii meeldivaid kui ka ebameeldivaid asju intensiivse-malt läbi.

KAKSIKUD Sinu ja mingi grupi vahel on tugev positiivne süner-gia. Kasuta siis seda selleks, et üle saada surnud punktist või rääkida sulle olulistest asjadest.

VÄHK Käesolevad päevad võivad olla määrava tähtsusega tuleviku seisukohast. Just nüüd kisub sind tagasi mineviku poole – kuid tei-sest küljest pole ka paremat aega olulise läbimurde saavutamiseks.

LÖVI Tee midagi sellist, mis mõjuks su vaimule avardavalt. Loe näiteks midagi, mis nõuab aktiiv-set kaasamõtlemist.

NEITSI Tunned end igas mõttes mõnusal, kuna su hinges on avarust ning mõtetes selgust. Samas on sul raske millegagi algust teha, kuna ei tea, kust otsast alustada.

KAALUD Kujunevad situatsioonid sunnivad kiiresti tegutsema, aga sina kulutad liiga palju aega kui-vale teoretiseerimisele. Vahel on konkreetne tegu ainus lahendus.

SKORPION Argielu pisiasjad või siis töö ja tervisega seonduv või-vad sind kuidagi häirida. Võiksid korra millegi muuga tegeleda – näiteks oma lemmikloomaga.

AMBUR Ära pane kõiki mune ühte korvi – hajuta riske! Keegi võib sinus armutundeid tekitada ning see asjaolu paneb sind oma väli-muse eest rohkem hoolitsema.

KALJUKITS Kergemeelsuse ja raskemeelsuse vahel on üks koht, millele sa peaksid nüüd kesken-duma. Hoia mõõdukat joont nii töös kui armuasjus, ja asjad nihku-vad ise kenasti paika.

VEEVALAJA On selline tunne, et gaas oleks justkui põhjas ja käsipi-dur peal. Hoiad end millegipärast tagasi, kuigi tahaksid tegutseda.

KALAD Oled tõeline meister keha-keele tõlgendamise alal. Kulutad praegu palju energiat mingite kee-rukate sümbolite analüüsimisele, mistõttu võid olla hajameelne.

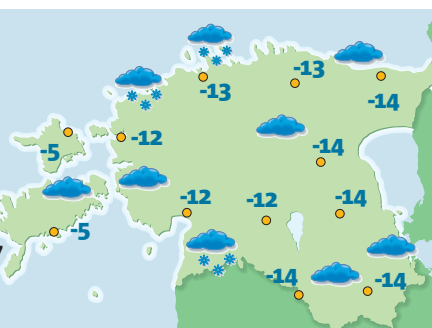
ILM

Reede -18...-6
Idatuul 2–8 m/s

Laupäev -20...-8
Idatuul 3–9 m/s

Pühapäev -20...-8
Ida- ja kagutuul 2–8 m/s

Esmaspäev -22...-7
Kagutuul 3–9 (14) m/s

RISTSÕNA

KASSI- RAPAS (talim)	MITMEST AINEST KOOSTE- V VEE- RAVIM AAR	PIIRKOND PIKALDASUS	TÕÖALA ELUMÄR- KIDEA	JALGADETA TELEFON- KAART	KÕIGUTA- MATU HINGE- RAHU	KONDINE ... FEIN (Iirimaa erakond)	GRAND PRIX	TEHTAVA ULATUS	KIRJANIK
							RAUD- RUUNAD	POKSUA ... TYSON	ROOMA PAIKESE- JUMAL
2 x TÄHT									
TOHUTU									
TANTSU- SAMMI									
KEHAOSA									
... POHLAK									
PLANEET									
TÖÖ- JA ENERGIA- ÜHIK									
KREEKA TÄHT									
ILMAKAAR									
USER GUIDE									
KOOSTA- TUSA- TUSA HINGA- MATA									
RANDRAH- VA LAAGER									
HERA ÜM- MARDAJA									
ÜKSILINE KORDUVUS									
... MÄÄRAN (endine kirjanik)									
PÜSI									
TONSILL									

ERKKI KÖLU PÄEVAANEKDODID

●● Ööl vastu 2012. aasta 21. detsembril lõhkeb suure paneelmaja esimesel korrusel kanalisatsiooni-toru. Hommiku eel ärganud pen-sionär Jaan Vaene toetab voodist tõustes jalad maha ja avastab end väljajheidete seest.

„Nagu elu, nõnda ka maailmalõpp,“ ohkab Jaan kurvalt.

●● Sõbrad omavahel:

„Kuule, Jüri, kuidas sa 21. detsembril tulevaks maailmalõpuks valmistud?“

„Aga miks sa arvad, et 21. detsemb-ril üldse mingi maailmalõpp tuleb?“

„No aga sel kuupäeval saab ju maiade kalender otsa.“

„Mul saab rebitavate lehtedega kalender igal aastal otsa, aga mina küll iga kord maailmalõpust ei pasundal!“

●● Ainult Venemaal on võimalik, et maailmalõpp on 2012. aastal, aga olümpiamängud – 2014. aastal...

●● Vestlevad kaks meest:

„Seda 21. detsembri maailmalõppu pole nüüd küll karta vaja!“

„Miks mitte?“

„Aga 22. detsembril on ju energee-tikute päev. Nad lülitavad kõik sisse tagasi!“

SUDOKU Pappocom

Lahendused ja vihjed: www.sudoku.com

6	2	5		7			4
				2			
		4	8			2	
8		4		9			6
9		7		2			5
		1		8	7		
				3			
3			5		1	6	4

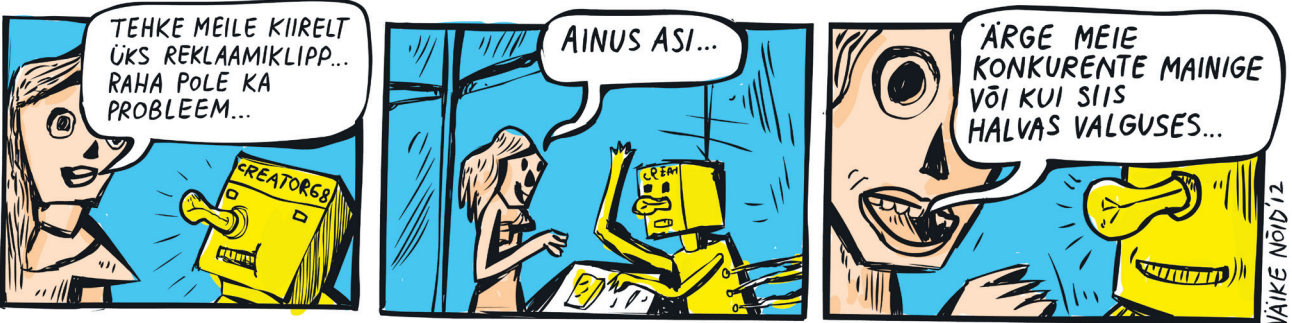
Eelmise mängu lahendus:

7	4	3	2	8	6	1	5	9
1	8	5	3	4	9	7	2	6
6	9	2	7	5	1	3	4	8
2	7	6	5	9	8	4	1	3
8	1	4	6	3	7	5	9	2
5	3	9	1	2	4	6	8	7
9	5	7	4	6	2	8	3	1
4	2	1	8	7	3	9	6	5
3	6	8	9	1	5	2	7	4

Sudoku EPL-i veebiväljaandes
Mängi: www.epl.ee/sudoku

Meie maailm
VÄIKE NÕID

MEIE PLANEET: EETILINE INFOLEVIK

TEHKE MEILE KIIRELT ÜKS REKLAAMIKLIPP... RAHA POLE KA PROBLEEM...

AINUS ASI...

ÄRGE MEIE KONKURENTE MAINIGE VÕI KUI SIIS HALVAS VALGUSES...

VÄIKE NÕID 12

Dilbert
SCOTT ADAMS

OOTAME, KUNI INIMESED LÄHEMALE TULEVAD, SIIS MA SAAKSIN TEISTE EES SULLE MIDAGI KRIITILIST ÕELDA.

MIDA?

MUL ON TAHE OMA KRIITIKAGA SULLE VÕIMALIKULT PALJU HAIGETA TEHA, ET SA TUNNEKSID MOTIVATSIOONI EDASPIDI KORDA SAATA AINULT ÕIGEID ASJU.

MUL ON TUNNE, ET SELLEGA VÕIB OODATA TÖÖTAJATE ÜLDKOOSOLEKUNI.

ET MA SAAKSIN LISAKS VEEL OOTUSÄREVUST NAUTIDA.

-1- Lambad olid Jeesuse sünni juures. **-2-** Põhjapõdrad on jõuluvanast pea lahutamatud. **-3-** Punarind, kellel samuti ristiusus oma koht. **-4-** Vöödiline kass – ka tema olevat Jeesuse juures laudas olnud.

1

Jõuluaja loomad ja linnud

Lemmik

Laura Linntamm
MTÜ Teie
Loomakliinikud

Loomadel on jõulusümboolikas oluline osa – põhjapõder Rudolfist Jeesus-lapsele padja valmistanud kureni.

Eri maades seostatakse jõulupühadega eri loomi ja linnu. Loomad on ajaloolise või mütoloogilise taustaga jõulujuttude olulised tegelased. Põhjapõdrad ilmusid jõulujuttudesse 1807. aastal Henry Livingstone juuniori luuletuse kaudu, kus kaheksa põhjapõtra veavad jõuluvana saani. Praegu teatakse neist kõige rohkem punase ninaga Rudolfit (kes oli küll üheksas põhjapõ-

Eesli seljas jõudis Maarja koos Joosepiga Petlemma ning just kaamelite seljas tulid kolm hommikumaa tarka Jeesus-lapsukest kummardama.

Skandinaavias on väga levinud jõulusokud, mis on tehtud õlgedest ja sümboliseerivad looma, kes ohverdatakse pidusöögiks. Samu eesmärke täidavad ka siga ja kalkun. Eestis oli jõulusokk pigem jõuluvana eelkäija, kes ei jaganud kingitusi, vaid sai neid ise. Peamiselt anti talle pähkleid.

Ennastohverdav punarind

Lammas on peamine loom, kes oli Jeesuse sünni juures. Jumalapoeg sündis ju laudas söimes ja lambakarjused olid esimesed, kes tema sünnist teada said. Sümbolina tähistab lammas lojaalsust ja pühendumust. Linnudest on olulisemad tuvid, oliivioks noka vahel. Nemat sümboliseerivad rahu ja andestust, turteltuvid aga armastust ja ohverdamist.

Inglismaa peamine jõululind on punarind. Ristiusus

sümboliseerib tema punane kurgualune verd ja ohverdamist. Samuti võib punarindu seostada jõuluposti saamisega, sest Inglismaal kandsid kuninganna Victoria aegsed postiljonid punast vormi. Punarinaga käib kaasas ka legend. Ühel külmal ööl lamas Maarja väsinuna laudas lapse kõrval ja hoidis lõkkes tuld, et sooja saada. Ta palus härjalt abi, et too puhuks kustuvaid halge põlema, kuid härg ei rea-

SÜMBOOLIKA

Loomakujuliste jõulukauniste tähendused

- **Lind** – õnn ja head uudised
- **Kass** – hea rahaõnn ja armastuse, kiindumuse meelitamine
- **Lehm** – soovide täitumine ja mugav elu
- **Hirv** – edu ja kiirus
- **Koer** – ustav sõber ja liitlane
- **Tuvi** – eeskujulikkus ja rahu
- **Kala** – toiduküllus kogu aastaks
- **Konn** – äriõnn kogu aastaks
- **Öökull** – tarkus ja intelligentus
- **Jänes** – lootus ja turvalisus
- **Siga** – jõukus ja hea õnn
- **Lammas** – pühendumus ja lojaalsus
- **Kurg** – viljakus
- **Karu** – kaaslane

geerinud. Siis palus Maarja eeslit, kuid too oli sügavalt uinunud. Ent punarind kuulis palvet ja hakkas oma tiibadega lõket õhutama. Ta tegi seda nii hoolega, et osa lõkkest lennanud sädemeid põletas ta rinnaesist. Lind tegutses senikaua, kuni laut oli jälle soe. Maarja õnnistas lindu tema julguse, kaastunde ja abivalmiduse eest ning tänutäheks said kõik selle liigi esindajad endale punase rinna. Punarinna seostatakse veel teisi-igi kristlikke legende.

Ka kassil on jõulumütoloogias oma koht. Legend räägib vöödilisest kassist, kellel olid pojad samal ajal, kui sündis Jeesus-lapsuke. Laps oli rahutu ega tahtnud magada. Maarja palus loomadel abi, et last rahustada. Kõik andsid endast parima, kuid sellest ei olnud abi. Siis pugesi pisi-ke kassipoeg lapsukese kõrvale ja nurrus nii kõvasti, et uinutas Jeesus-lapse magama. Maarja õnnistas vöödilist kassi ja tänutäheks said kõik vöödilised kassid laubale M-kujutise kui madonna sümboli.

Kui Jeesus-lapsuke oli sündinud, tahtsid kõik loomad ja linnud teda näha. Tuli ka kurg. Nähes lapsukest söimes korraliku pealuseta lammas, otsustas ta kitkuda endalt kõige pehmemad udusuled ja teha neist padja. Lapsuke naeratas, kui oli oma peakese padjale asetanud. Sellest ajast peale on kurg õnnistatud beebide patroon ja toob head õnne, kui teda nähakse korstna otsas või mööda lendamas. ●

Fotod: AFP/Scanpix, Sven Arbet

Kassipoeg pugesi lapsukese kõrvale ja nurrus nii kõvasti, et uinutas Jeesuse magama.

der ja asendas jõuluõöl tava-pärast juhtpõtra – toim.). Põhjapõdralegend on arvatavasti saanud alguse vanast Skandinaavia müüdist, milles välgujumaal Thori kaarikut veavad kitsed. Põhjapõtrade lendamisoskus tuleneb ilmselt sellest, et kaugel põhjas söövad põdrad meelsasti punaseid kärbseseeni ning käituvad ja liiguvad pärast seda pisut veidralt.

Kaamelid ja eeslid on samuti ajalooliselt jõuludega seotud.

-1- Tõnu Kark ja Lembit Ulfsak võtavad mõõtu. -2- Maria Klenskaja ja Kaie Mihkelson uurivad graafikuid. -5- Ulfsak Heino Mandriga

Filmiklassika

Andres Laasik
toimetaja

FAKTE FILMIST

- Ülle Kaljuste sõidab filmis sõiduauto ZAZ 1102 Tauriaga, mida filmivõtete ajal tootmises ei olnudki. Tegemist oli katseautoga.
- Lembit Ulfsak oli „Keskea röömulde” ajaks saanud näitlejana suure filmikogemuse. 40-aastane näitleja oli jõudnud mängida enam kui 30 mängufilmis, mille hulgas olid suurel Venemaal hittideks saanud teosed „Legend Ulenspiegelist” ja „Kapten Granti lapsed”.

FILMISARJA 36. FILM

„Keskea röömul”

- **Stsenarist:** Valentin Kuik
- **Lavastaja:** Lembit Ulfsak
- **Operaator:** Nikolai Šarubin
- **Kunstnik:** Priit Vaher
- **Helilooja:** Tõnu Aare
- **Helirežissöör:** Jaak Elling

Osades:

- **Tõnu Looits** – Tõnu Kark
- **Pille Looits** – Maria Klenskaja
- **Helena** – Kaie Mihkelson
- **Silva Raud** – Ülle Kaljuste
- **Hubert Raud** – Lembit Ulfsak
- **Traktorist** – Arvo Kukumägi
- **Treener** – Heino Mandri
- **Üliõpilane** – Hendrik Toompere jun
- **Esilinastus** Tallinnas 6. juunil 1987

Eesti filmiklassika

●● „Keskea röömul” tuleb müügile homme koos Eesti Päevalehe nädalalõpuväljandega LP. Hind 4,99 eurot.

„Keskea röömul” on mõnus ENSV luigelaul

„Keskea röömul” on Eesti filmitraditsiooni osa, mis ühendab päris mitut teemat, kujundirida ja hoiakut. Viis väärt näitlejate mängitud tegelast asuvad Tallinnast mööda maanteed Lõuna-Eesti poole teele, et leida lahendus neid pealinnas tabanud spliinile. Kakskümmend aastat pärast „Keskea röömulde” valmimist asub samale puhastust otsivale teekonnale Jan Uuspõld üksi. Aga need kaks teekonnafilmi on väga sarnased nii oma ajastu jäädvustamise kui ka ülesehituse poolest.

Teisalt sarnaneb film Kaljo Kiisa „Maaletulekuga”, kuna mõlemad näitasid kaadris klantspilti täpselt väljatimmitud ja poleeritud Nõukogude Eestist. Välja pidi paistma pindmine heaolu, mitte viletsus. Ka tegelaste sisekonfliktid polnud oma sisu poolest ühiskondlikult valusad. Ent mõlema filmi vahel on ajaline distants ja kaheksakümne aastate teise poole vabamad ühiskonnalaadid kajastuvad filmis nii, et midagi väga võltsi pole ei filmis kujutatud inimestes ega neid ümbritsevas materiaalses tegelikkuses. Elu-

ja kunstitööde on teoses täitsa olemas. Selline ta oligi see Eesti NSV enne seda, kui veidi hiljem sinimustvalge lipuga lehitama hakati.

Otsitakse imearsti

Valentin Kuigi stsenaarium oleks aktuaalne ka praegu, eriti nüüd, kus kõik maailmalõppu ootavad. Nimelt suunduvad viis reisile läinud peategelast imearsti Niguli juurde, kes Võrumaal elades hädavajajaid vastu võtab ja nende murele rohtu leiab. Eriti on igasugu uskumuste küüsis reisieltskonna naised, Pille (Maria Klenskaja) ja Helena (Käie Mihkelson). Arutatakse tolleaegsete algeliste arvutite abil loodud igasuguseid graafikuid, kus inimese seisundid on kõrg- ja madalseisus.

Valentin Kuigi loo keskmes on püüdlus tundmatu parema tuleviku poole, selles on uskumist ja mitteuskumist. Tegemist on tugeva vaimse voolusega, mis kisub endaga kaasa isegi osava sahkerdaja Tõnu (Tõnu Kark), kellel on justkui olemas kõik, mis rahuloluks vaja. Tõnu rolli olevat Valentin Kuik kirjutatud just nimelt Tõnu Kargile.

„Keskea röömul” on teekonnafilm, kus on pidev liikumine, siin on teekonna algus ja

lõpp ja rohked peatused, mis on üles ehitatud sel viisil, et liikumise tunne ja tunnetus kuhugi ei kao. Filmi ülesehitus on kaval ka selle poolest, et film algab küsimärgiga: kohe algul ei selgu, kuhu ja milleks sõidetakse. Inimeste hädad ja sisemine draama kooruvad järjest lahti sõidu jooksul. Pinge kasvab ja kasvab, kuni ta leiab finaalis omapärase puändiga vaimuka lõpplahenduse. Filmis on suhe üleloomulikes nähtustesse kenasti paigas.

Filmi käimalükkamine läks halvasti, kuna filmi lavastama pidanud stsenaariumi autor Valentin Kuik oli sunnitud loo-

„Keskea röömul” on film, mille tegijad mäletavad võtteid kerge ja mõnusana.

buma. Film aga oli juba tootmises, eeltööd olid tehtud, näitlejad valitud. Lembit Ulfsak sai filmi lavastajaks tänu juhusele ja lõppude lõpuks võib seda juhust õnnelikuks pidada. Kõik viis peategelast on tasakaalustatud mõnuses ansambelis, mängides ühtses võtmes, kus kerge dramaatika on võrdsustatud koomika-

ga. „Keskea röömul” on film, mille tegijad mäletavad võtteid kerge ja mõnusana. See mõnus on tajutav ka filmis endas.

Näitlejatööd on laimatud, kui mitte arvestada filmi vaatamisel tekkivat küsimust, millise peategelase käekäigule tahaksid filmi autorid vaataja kaasa elama panna. Kas see on Ulfsaki mängitud võrkpallitreener Hubert, kes on oma napsivõtmise hädast selleks koraks üle saanud ja otsib inimlikku kontakti oma hoolitseva naise Silvaga (Ülle Kaljuste)? Potentsiaal saada samastumise objektiks on Huberti rollis täiesti olemas. Kuid Hubert kaob filmi mõnuses kergesse hoogsusse oma sisemise dramatismiga ära ja seda ei õnnestu täielikult välja mängida. Äkki oleks filmi draamaalilisus pidanud kraad kangem olema? Stsenarist Kuik ei ole oma stsenaariumi realiseerimisega täiesti rahul. Ehk on Huberti draama see, mis sealt puudu on.

Ulfsaki lavastajadebüüt on õnnestunud ja kindlasti oli tal tollase hästitöötava Tallinnfilm masinavärgis palju abimehi. „Keskea röömul” on tähelepanuväärselt hea helirida, mis sisaldab autosõidu kaadritega hästi sobivat Tõnu Aare muusikat. ●

LEHT + DVD

9 771406 077002

●●● Eesti Päevaleht

© Kõik Eesti Päevalehes avaldatud artiklid, fotod ja illustratsioonid on autoriõigusega kaitstud teosed, mille kasutuse reeglid on sätestatud autoriõiguse seaduses. Rõhutame, et nende reprodutseerimine ja levitamine ilma AS-i Eesti Ajalehed kirjaliku nõusolekuta on keelatud. Toimetusel on õigus kaastöid nende selguse huvides toimetada ja lühendada. / Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. / Kaebuste korral ajalehele sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee, või tel 646 3363

Peatoimetaja: Urmo Soonvald, 680 4400

Toimetuse: Narva mnt 13, 10151 Tallinn, 680 4400, faks 680 4401, e-post mail@epl.ee
Eesti uudised 680 4400, kohalikud uudised 322 3487, välisuudised 680 4455, Ärioleht 680 4400, arvamus 680 4450, kultuur 680 4470, sport 680 4490. Tellimine 680 4444, tellimine välismaale KE Ajakirjanduse OÜ 641 1753, reklaam 680 4500. EPL Online www.epl.ee Väljaandja: AS Eesti Ajalehed, rg-kood 10004521

LEHT

9 771406 886000